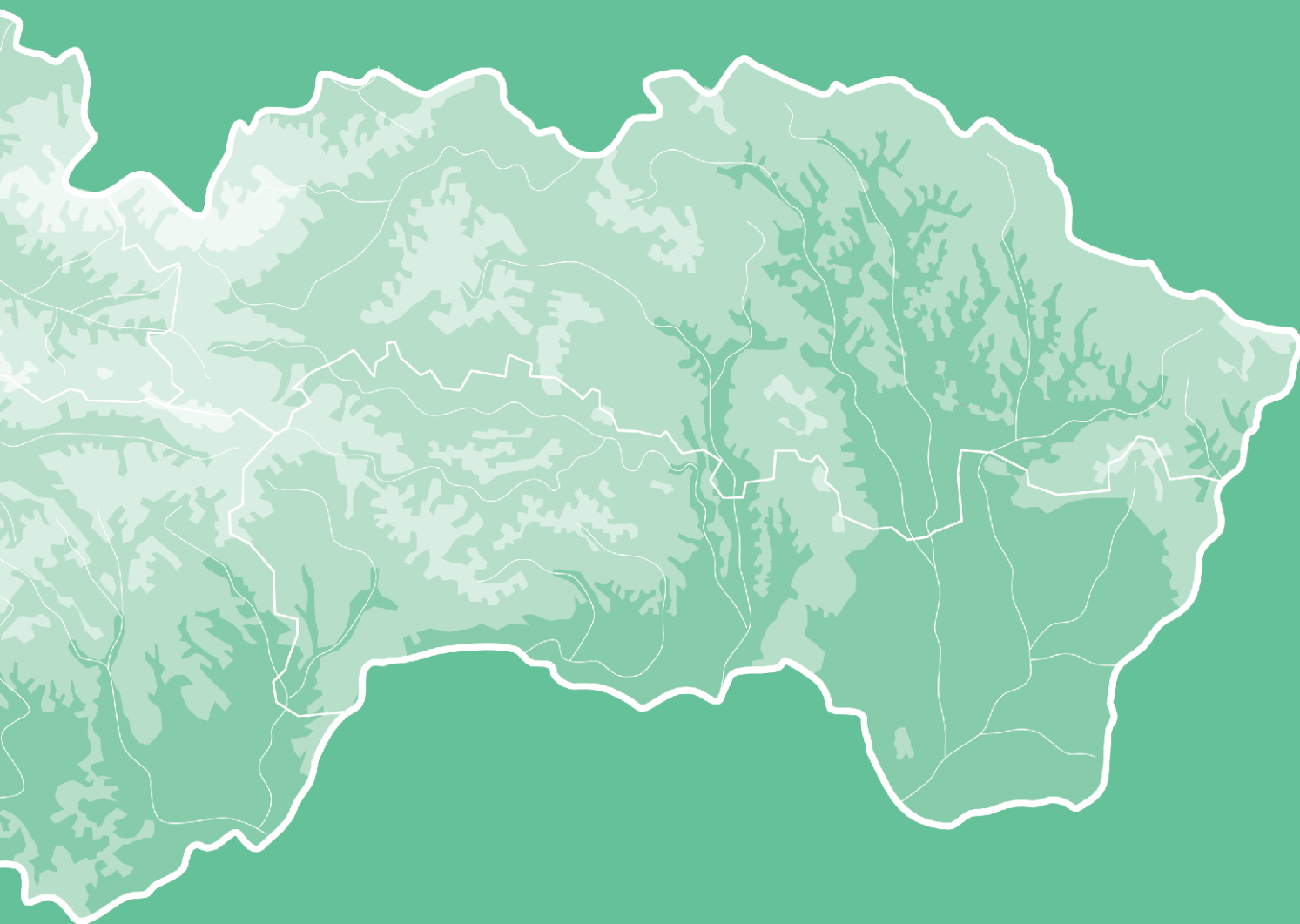

KRAJINNOPLÁNOVACIA ŠTÚDIA SLOVENSKA

ZADANIE

ÚRAD PRE ÚZEMNÉ
PLÁNOVANIE A VÝSTAVBU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajinnoplánovacia štúdia Slovenska

Zadanie

Identifikačné údaje

Názov dokumentu:	Krajinnoplánovacia štúdia Slovenska - zadanie
Obstarávateľ:	Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky Odbor územného plánovania Lakeside park 2 Tomášikova 14366/64A 831 04 Bratislava
Odborne spôsobilé osoby ¹ :	Mag. rer. nat. Marek Dinka, reg. č. 485 Ing. arch. Zuzana Kordošová, reg. č. 429 Mgr. art. Katarína Štefancová, reg. č. 373
Zadanie vypracoval:	Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky
Spracovateľský kolektív:	Ing. arch. Ľudmila Blahová Mag. rer. nat. Marek Dinka Ing. Jakub Fuska Ing. arch. Milan Haviar Ing. arch. Henrieta Hošovská Ing. arch. Zuzana Kordošová MSc. arch. Katarína Labáthová Ing. Jozef Olašák Mgr. art. Katarína Štefancová
Externá spolupráca:	Ing. Miriam Heinrichová, PhD.
Dátum:	máj 2025

¹) § 12 zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní

Obsah

	Úvod.....	4
1.	Určenie hlavných cieľov KPŠS	5
2.	Účel spracovania a využitie	6
3.	Rozsah a ďalšie formálne náležitosti spracovania	7
4.	Požiadavky na obsah riešenia KPŠS	7
4.1.	Analytická časť.....	7
4.1.1	Východiskové podklady pre spracovanie analytickej časti KPŠS	8
	Východiská a predpoklady, vyplývajúce z potreby zachovania a podpory prírodných štruktúr krajiny.....	9
	Východiská a podklady vyplývajúce z potreby zachovania, podpory a obnovy kultúrno-historických štruktúr krajiny	12
	Východiská a podklady vyplývajúce z potreby zabezpečenia udržateľného využívania krajiny ...	14
	Východiská a podklady vyplývajúce z hľadiska potreby adaptácie krajiny na zmenu klímy	16
4.1.2	Identifikácia hodnôt a vyhodnotenie limitov, problémov, ohrození a rizík na území SR...	18
4.2	Návrhová časť.....	20
5.	Požiadavky na formálnu úpravu KPŠS	21
5.1.	Analytická časť.....	21
5.1.1.	Textová časť.....	21
5.1.2.	Grafická časť	22
5.2.	Návrhová časť.....	22
5.2.1.	Textová časť.....	22
5.2.2.	Grafická časť	24
6.	Požiadavky pre konzultácie pri spracovaní KPŠS	25
7.	Požiadavky na spracovateľský kolektív	26
8.	Spôsob spracovania KPŠS.....	28
9.	Slovník použitých pojmov	30

Úvod

Zákonom č. 350/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zmene a doplnení niektorých zákonov sa do zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o územnom plánovaní“) zaviedla povinnosť vypracovania krajinoplánovacej štúdie ako jedného z územnoplánovacích podkladov a jej následného zohľadnenia pri tvorbe územnoplánovacej dokumentácie, a to predovšetkým Koncepcie územného rozvoja Slovenska a Koncepcie územného rozvoja regiónov. Konkrétne sa v zákone o územnom plánovaní uvádza:

- Podľa § 16 ods. 4 „*Územnou štúdiou je aj krajinoplánovacia štúdia, ktorá popisuje skutočný stav krajiny a overuje alebo navrhuje časť urbanistickej koncepcie týkajúcej sa najmä ochrany, obnovy a tvorby krajinej infraštruktúry, krajinej štruktúry alebo zelenej infraštruktúry na vymedzenom území. Územná štúdia nesmie byť vyhotovená v rozpore so štandardmi a metodikou jej spracovania, s požiadavkami na obsah a spôsob spracovania, so všeobecnými požiadavkami na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia, a s územnotechnickými požiadavkami na výstavbu ustanovenými podľa § 39 ods. 1 písm. a) až c); § 39 ods. 2 tým nie je dotknutý.*“
- Podľa § 28 ods. 4 „*Orgán územného plánovania príslušný na obstaranie Koncepcie územného rozvoja Slovenska a orgán územného plánovania príslušný na obstaranie Koncepcie územného rozvoja regiónu je povinný pred spracovaním návrhu územnoplánovacej dokumentácie obstaráť krajinoplánovaciu štúdiu alebo jej aktualizáciu.*“
- Podľa § 31 ods. 1 „*Návrh Koncepcie územného rozvoja Slovenska a návrh Koncepcie územného rozvoja regiónu spracúva spracovateľ vždy aj na základe spracovanej krajinoplánovacej štúdie alebo jej aktualizácie.*“
- Podľa § 40 ods. 7 „*Orgán územného plánovania príslušný na obstaranie Koncepcie územného rozvoja Slovenska je povinný obstaráť prvú krajinoplánovaciu štúdiu do 31. júla 2026 a obstaráť a schváliť záväznú časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska do 31. marca 2027. Orgán územného plánovania príslušný na obstaranie Koncepcie územného rozvoja regiónu je povinný obstaráť prvú krajinoplánovaciu štúdiu do 30. septembra 2027 a schváliť záväznú časť Koncepcie územného rozvoja regiónu do 30. septembra 2028.*“

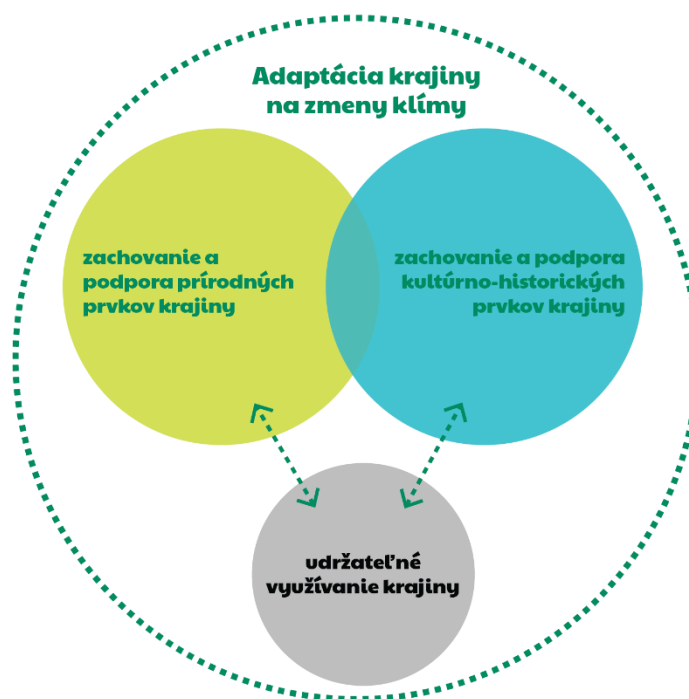
Zákon o územnom plánovaní vykonávajú vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, pričom postavenie krajinoplánovacej štúdie, jej účel v procese územného plánovania ako aj jej obsah určuje najmä vyhláška č. 153/2024 Z. z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov (ďalej len „vyhláška č. 153/2024 Z. z.“) v prílohe č. 6 kapitole 1.2.2.

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) je podľa § 28 ods. 4 zákona o územnom plánovaní ako orgán územného plánovania príslušný na obstaranie Koncepcie územného rozvoja Slovenska (ďalej len „KURS“). Pred spracovaním návrhu územnoplánovacej dokumentácie je zároveň povinný obstaráť krajinoplánovaciu štúdiu Slovenska (ďalej len „KPŠS“). Dôvodom vzniku požiadavky na obstaranie spracovania KPŠ pre celé územie Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) je skutočnosť, že úrad dňa 03. 07. 2024 oznámil začatie obstarávania KURS spolu s návrhom jej zadania. Z prerokovania návrhu zadania KURS vyplynuli dôležité požiadavky, ktoré sú premietnuté do zadania KPŠS a budú predmetom návrhu KPŠS.

1. Určenie hlavných cieľov KPŠS

Hlavným cieľom KPŠS je vytvorenie územnoplánovacieho podkladu, ktorý komplexne definuje hodnoty krajiny, čím vytvára predpoklad pre ich ochranu, obnovu a ďalšiu tvorbu, ako aj posilňuje rozmanitý charakter a jedinečnosť jednotlivých územných celkov a regiónov. Cieľom KPŠS je prispieť k dosiahnutiu cieľovej kvality krajiny a jej udržateľnému využívaniu, čoho východiskom je identifikácia hodnôt v oblasti prírodných a kultúrno-historických prvkov a štruktúr krajiny, vyhodnotenie požiadaviek na udržateľné využívanie krajiny, za súčasného zohľadnenia potreby adaptácie krajiny na prejavy zmeny klímy s ohľadom na záväzok dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050.

KPŠS zároveň rieši aj čiastkové ciele, ktoré vychádzajú z jednotlivých krokov spracovania dokumentu. Popisuje a analyzuje hodnoty krajiny, súčasný stav krajinnej štruktúry a požiadavky na úrovni štátu, vyplývajúce z verejného záujmu, v oblastiach zachovania a podpory prírodných štruktúr a kultúrno-historických štruktúr krajiny, udržateľného využívania krajiny a potreby adaptácie krajiny na prejavy zmeny klímy. Následne vyhodnocuje priestorové možnosti a limity pre dosiahnutie priaznivého stavu krajiny na celoštátnej úrovni. Cieľom návrhu KPŠS je zachovanie a podpora hodnôt krajiny a vytvorenie predpokladov pre zabezpečenie zdravej a odolnej krajiny, ktorá predstavuje životné prostredie človeka a zdroj k uspokojovaniu jeho potrieb.

Obr. 1 Schéma cieľov KPŠS.

KPŠS je nástroj, ktorého ciele smerujú k zachovaniu a podpore prírodných a kultúrno-historických štruktúr krajiny. V súvislosti s týmto cieľom definuje hodnoty krajiny, analyzuje a vyhodnocuje požiadavky na udržateľné využívanie krajiny a navrhuje také funkčno-priestorové opatrenia, ktoré zabezpečia zachovanie a podporu prírodných a kultúrno-historických štruktúr v krajine. Ako ďalšia premenná vstupuje do procesu vplyv zmeny klímy. KPŠS vníma tento faktor ako prierezový, ktorý je nutné zohľadniť tak pri ochrane a podpore prírodných štruktúr a kultúrno-historických štruktúr ako aj pri udržateľnom využívaní krajiny.

KPŠS sa zaoberá analýzou, vyhodnotením stavu krajinnej štruktúry a návrhom opatrení na zabezpečenie ochrany, obnovy a tvorby krajinnej infraštruktúry v štyroch základných tematických oblastiach, pre ktoré si stanovuje ciele:

1. **V tematickej oblasti prírodných štruktúr krajiny** je cieľom ochrana a podpora prírodných prvkov a území v krajine a vytvorenie vhodných podmienok pre obnovu a rozvoj prírodných prvkov a ich systémov, podporu biodiverzity a migračnej priepustnosti, ako významných faktorov zabezpečujúcich ekologickú stabilitu krajiny.
2. **V tematickej oblasti kultúrno-historických štruktúr krajiny** je cieľom ochrana, obnova a vytvorenie vhodných podmienok pre existenciu krajinných štruktúr a prvkov s významnými kultúrno-historickými hodnotami, ako vyjadrenia rozmanitosti, spoločného kultúrneho dedičstva a identity krajiny.
3. **V tematickej oblasti udržateľného využívania krajiny** a to najmä v krajinných štruktúrach obhospodarovanej pôdy, vodohospodárskej infraštruktúry, rekreácie, sídelnej zástavby, dopravnej infraštruktúry, technickej infraštruktúry (z hľadiska ich priepustnosti), ťažby, je cieľom určenie princípov, zásad a územných predpokladov pre udržateľné hospodárenie vo vyššie uvedených štruktúrach tak, aby rešpektovali body 1,2 a 4.
4. **V tematickej oblasti adaptácie krajiny na zmenu klímy** je cieľom vytvorenie funkčnej, systémovo usporiadanej a navzájom prepojenej siete existujúcich a navrhovaných častí krajinnej štruktúry, ktoré eliminujú riziká a zvýšia odolnosť krajiny voči zmene klímy.²

2. Účel spracovania a využitie

Primárnym účelom spracovania KPŠS je jej využitie ako územnoplánovacieho podkladu pre spracovanie návrhu KURS.

Výstupy z KPŠS budú pri spracovaní návrhu KURS reflektované najmä v nasledovných častiach, určených vyhláškou úradu³:

- a) informatívna časť KURS, textová časť: vyhodnotenie súčasného stavu krajinnej štruktúry a štruktúry osídlenia, vyhodnotenie vplyvu sociálnych, environmentálnych a ekonomických vývojových tendencií na územný rozvoj štátu, priemet území krajinnej infraštruktúry a území ochrany prírody a krajiny celoštátneho a nadregionálneho významu, návrh oblastí a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a oblastí a území krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu.
- b) informatívna časť KURS, grafická časť: grafické znázornenie priemetu území krajinnej infraštruktúry a území ochrany prírody a krajiny celoštátneho a nadregionálneho významu, a návrhu oblastí a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a oblastí a území krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu.
- c) záväzná časť KURS, textová časť: priemet krajinnej infraštruktúry a zoznam území ochrany prírody a krajiny celoštátneho a nadregionálneho významu, priemet oblastí a území pre umiestnenie krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme, oblastí a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu, s uvedením ich druhu a účelu.

²) Problematiku adaptácie krajiny na zmenu klímy je nutné takisto vnímať vo vzťahu ku všetkým uvedeným témam, ktorými sú zachovanie a podpora prírodných (ekosystémových) štruktúr krajiny, kultúrno-historických štruktúr krajiny a udržateľné využívanie krajiny.

³) vyhláška Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č. 392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia

d) záväzná časť KURS, grafická časť: grafické znázornenie krajinnej infraštruktúry a území ochrany prírody a krajiny celoštátneho a nadregionálneho významu, oblastí a území pre umiestnenie krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme, území a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme medzinárodného, celoštátneho alebo nadregionálneho významu.

Ďalšími účelmi je využitie spracovanej KPŠS ako:

- odborného podkladu pre zohľadnenie návrhu pri činnosti orgánov štátnej správy, územnej samosprávy a ďalších subjektov,
- územnoplánovacieho podkladu pre spracovanie územných štúdií na nižších úrovniach a to najmä krajinoplánovacej štúdie pre územie regiónu,
- územnoplánovacieho podkladu pre spracovanie územnoplánovacích dokumentácií na nižších úrovniach a to najmä koncepcie územného rozvoja regiónu.

3. Rozsah a ďalšie formálne náležitosti spracovania

KPŠS sa spracuje pre celé územie Slovenska v mierke 1 : 500 000. Súčasťou KPŠS bude výkres širších vzťahov s analýzou cezhraničných súvislostí na uvedených úrovniach krajiny, najmä z hľadiska potrieb konektivity krajinnej infraštruktúry. Tento výkres sa spracuje v mierke 1 : 1 000 000.

Návrh KPŠS bude spracovaný invariantne.

4. Požiadavky na obsah riešenia KPŠS

Obsah KPŠS bude pozostávať z **analytickej časti** a **návrhovej časti**. Analytická časť aj návrhová časť budú obsahovať textové a grafické spracovanie s odkazom na relevantné vrstvy priestorových údajov.

Pri spracovaní KPŠS je potrebné rešpektovať nižšie uvedené legislatívne rámce a z nich vyplývajúce požiadavky, ako aj požiadavky vyplývajúce zo schválených strategických dokumentov na úrovni štátu, medzinárodných zmlúv a dohovorov s využitím verejne dostupných mapových podkladov, príslušných datasetov vo forme zobrazovacích a ukladacích služieb (napríklad WMS, WFS, REST, online priestorové databázy).

4.1. Analytická časť

Analytická časť KPŠS sa bude zaoberať zberom vybraných dát a poznatkov, ich analýzou, vyhodnocovaním a interpretáciou vo vzťahu k požiadavkám a východiskám štátu, vyplývajúcim z verejného záujmu v tematických oblastiach:

- prírodných štruktúr krajiny,
- kultúrno-historických štruktúr krajiny,
- udržateľného využívania krajiny,
- adaptácie krajiny na zmenu klímy,

a to v rámci SR (úroveň štátu), susediacich štátov (cezhraničná úroveň prihraničných štátov Česko, Rakúsko, Maďarsko, Ukrajina, Poľsko) a v kontexte celoeurópskej konektivity (úroveň EÚ).

Cieľom analytickej časti KPŠS bude na základe zozbierania a analýzy všetkých dostupných dát a poznatkov identifikovať:

- **hodnoty krajiny** z hľadiska ich významu a dôležitosti (s prihliadnutím na mierku spracovania KPŠS), v súvislosti s vyššie uvedenými tematickými oblasťami,
- **v tematickej oblasti prírodných štruktúr krajiny identifikovať najmä:**

- prvky/ územia, ktoré sú súčasťou ochrany SR v zmysle zákonov,
- prvky/ územia/ štruktúry/ krajiny, ktoré sú považované za súčasť celonárodných hodnôt prírodnej krajiny, resp. za súčasť celoštátnej kostry - siete území s ekologickým významom a to aj bez ohľadu na mieru ich legislatívnej ochrany podľa iných zákonov,
- **v tematickej oblasti kultúrno-historických štruktúr krajiny identifikovať najmä:**
 - plošne rozsiahle územia vytvárajúce celky so špecificky hodnotnými prírodno-kultúrno-historickými charakteristikami, vyplývajúcimi z tradičného spôsobu využívania krajiny (ako napr. vinohradnícky, agrárny, banský, pasienkársky...),
 - tú časť pamiatkového fondu (ďalej len „PF“), pri ktorej je relevantné riešiť ochranu prostredia národných kultúrnych pamiatok (ďalej len „NKP“) resp. pamiatkových území (ďalej len „PÚ“) v mierke na úrovni KPŠS (ako najmä NKP - veľké krajinné dominanty, dominantné stavebné objekty, alebo areály NKP, alebo PÚ situované vo voľnej krajine...),
 - prírodné prvky/územia/štruktúry, ktoré na celonárodnej úrovni spoluvytvárajú identitu kultúrnej krajiny SR (prírodné prvky ako symboly kultúrnej identity),
 - rozsiahle významné a relatívne kompaktné historické štruktúry krajiny (ďalej len „HŠK“) bez legislatívnej ochrany podľa iných zákonov (napr. HŠK poľnohospodárskej krajiny, archeologizované krajiny, oblasti historického rozptýleného osídlenia, historické banské územia, územia s historickými technickými stavbami, líniové historické prvky v krajine a pod.),
- **v tematickej oblasti udržateľného využívania krajiny identifikovať najmä:**
 - súčasný stav krajiny z hľadiska spôsobu využívania obhospodarovanej pôdy, vodohospodárskej infraštruktúry, rekreácie, sídelnej zástavby, dopravnej infraštruktúry, technickej infraštruktúry (ich priepustnosti), ťažby,
 - strategické zámery štátu na zmeny v území, ktoré sú v čase spracovania KPŠS známe a územne jednoznačne vymedzené,
- **v tematickej oblasti adaptácie krajiny na zmenu klímy, identifikovať najmä:**
 - oblasti SR s potenciálne najväčším ohrozením v dôsledku zmien klímy; diferencovane, podľa typu ohrozenia,
 - ucelené oblasti SR s potrebou realizácie špecifických typov opatrení v súvislosti s adaptáciou na zmenu klímy,
- **vzájomné strety medzi javmi záujmových oblastí a z nich vyplývajúce problémy, ohrozenia, riziká a limity v krajine.**

4.1.1 Východiskové podklady pre spracovanie analytickej časti KPŠS

Pre spracovanie základných mapových charakteristík, vrátane analytických výkresov súčasnej krajinnej štruktúry je potrebné použiť najmä nasledovné podklady:

- Základná báza údajov pre geografický informačný systém ZB GIS⁴ (funkcionality ZB GIS – legendy spolu s mapovým podkladom v príslušnej mierke)
- vrstvy a podkladové mapy ZB GIS (dostupné mapy: základná mapa ZB GIS, Ortofotomapa, satelitná snímka, DMR, DMP, štátne hranice, freemap, archív, terén)

Ako doplnkové mapové podklady sa môžu použiť aj priestorové údaje z Corine Land Cover Copernicus⁵.

Za východiskový podklad analytickej časti KPŠS pre sledované oblasti sa použije rámcovo Zadanie KÚRS, schválené vládou SR uznesením č. 19/2025 zo dňa 15. 01. 2025.

⁴) Základná báza údajov pre geografický informačný systém Katastrálna mapa GIS. <https://www.geoportal.sk/sk/zbgis/>

⁵) Mapové podklady Corine Land Cover Copernicus, <https://land.copernicus.eu/en/map-viewer?dataset=0407d497d3c44bcd93ce8fd5bf78596a>

Východiská a podklady pre analýzu sa môžu v čase spracovania návrhu KPŠS aktualizovať vzhľadom na postupnú digitalizáciu dát na národnej aj európskej úrovni a ich postupné sprístupňovanie verejnosti ako aj pre odborné účely. Súčasťou analytickej časti bude zoznam všetkých použitých východiskových podkladov a slovník používaných pojmov.

Pre jednotlivé tematické oblasti sú ďalej určené východiskové podklady, z ktorých je potrebné pri spracovaní analytickej časti vychádzať.

Východiská a predpoklady, vyplývajúce z potreby zachovania a podpory prírodných štruktúr krajiny

Legislatívne východiská na úrovni štátu, ktorými sú najmä:

- o priemet územnej ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- o priemet územnej ochrany v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- o priemet územnej ochrany v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- o priemet územnej ochrany v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov,
- o priemet územnej ochrany v zmysle zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov,
- o priemet územnej ochrany v zmysle zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách, priemet územnej ochrany v zmysle zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov,
- o v súvislosti o ochranou prírodných areálov obklopujúcich klimatické kúpele je nutné brať do úvahy nároky na čistotu prostredia v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- o Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Mapové podklady a príslušné datasety, ktorými sú najmä:

- o Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability 2000⁶ (ďalej len „GNÚSES“)
- o Chránené územia⁷:
 - Európska sústava chránených území Natura 2000
 - Územia európskeho významu
 - Chránené vtáčie územia
 - Národná sústava chránených území vrátane ich ochranných pásiem
 - Národný park
 - Chránená krajinná oblasť
 - Prírodná rezervácia
 - Národná prírodná rezervácia
 - Prírodná pamiatka
 - Národná prírodná pamiatka
 - Chránený krajinný prvok
 - Chránený areál
 - Obecné chránené územie
 - Jaskyne a prírodné vodopády

⁶) <https://geoportal.gov.sk/maps/gnuses?view=-452540,-1236448,304.7887656217>

⁷) <https://www.biomonitoring.sk/Home/ProtectedSites> , <https://webgis.biomonitoring.sk/>
<https://maps.sopsr.sk/> , <https://data.sopsr.sk/chrane-objekty/>

- Územia medzinárodného významu
 - Mokrade medzinárodného významu (Ramsar)
 - Územia svetového prírodného dedičstva (UNESCO)
 - Biosférické rezervácie
 - Územia s diplomom Rady Európy
- Registre geofondu, mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra⁸
- Registre pôdneho portálu, bonitované pôdno-ekologické jednotky (ďalej len „BPEJ“)⁹
- Chránené vodohospodárske oblasti (ďalej len „CHVO“)¹⁰, chránené pásma vodárenských zdrojov
- Mapy povodňového ohrozenia¹¹
- Biogeografické jednotky¹²
- Sieť geoparkov SR
- Mapa pralesov a pralesových zvyškov¹³

Východiská vyplývajúce zo strategických dokumentov na úrovni štátu, ktorými sú najmä:

- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy
- Národný lesnícky program Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 – 2030
- Koncepcia vodnej politiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050¹⁴
- Vodný plán Slovenska¹⁵
- Plány manažmentu povodňového rizika¹⁶
- Akčný plán ochrany vody v chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov¹⁷,
- H2ODNOTA JE VODA. Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody¹⁸
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán
- Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
- Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 Zelenšie Slovensko¹⁹ (Envirostratégia 2030)
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku, ktorou sa implementuje Dohovor o biologickej diverzite²⁰
- Koncepcia geoparkov SR + aktualizácia z roku 2015)²¹

Na cezhraničnej úrovni okolitých štátov sú to mapové podklady a príslušné datasety s priemetom východísk, vyplývajúcich zo strategických celoštátnych dokumentov, majúcich vplyv na územný presah so SR, ktorými sú najmä:

- na území Maďarska:
 - A Nemzeti Ökológiai Hálózat²² – Národná ekologická sieť - zameriava sa na tvorbu a ochranu ekologickej siete na území Maďarska
 - Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) - Národný informačný systém ochrany životného prostredia - mapový portál zameraný na poskytovanie geografických a environmentálnych údajov Maďarska
 - Natura 2000²³

⁸) <https://www.geology.sk/geoinfoportal/mapovy-portal/registre-geofondu/>

⁹) <https://portal.vupop.sk/portal/apps/webappviewer/index.html?id=1b9830b956ac411e9789aac54effa744>
http://www.podnemapy.sk/portal/prave_menu/atlas_pod_sr/Atlas_pod_SR.pdf

Chránené pôdy: http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/kvalita_pody/kvalita.aspx

¹⁰) <https://www.minzp.sk/voda/chvo/>

¹¹) https://mpt.svp.sk/svp_vmapportal/?basemap=orto2023&zoom=1&lat=48.635428&lng=19.19040

¹²) <https://maps.sopsr.sk/>

¹³) https://ccibis.priestoroveplanovanie.sk/layers/geonode_data:geonode:a__75_Old_growth_forests_Carpathians

¹⁴) <https://www.minzp.sk/voda/koncepcne-dokumenty/koncepcia-vodnej-politiky-roky-2021-2030-vyhľadom-do-roku-2050.html>

¹⁵) <https://www.minzp.sk/voda/vodny-plan-slovenska/>

¹⁶) <https://www.minzp.sk/voda/ochrana-pred-povodnami/manazment-povodnovych-rizik/>

¹⁷) <https://www.minzp.sk/voda/chvo/akcny-plan-ochrany-vod-chvo-zitny-ostrov.html>

¹⁸) <https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/hodnota-je-voda/h2odnota-je-voda-akcny-plan-riesenie-dosledkov-sucha-nedostatku-vody.pdf>

¹⁹) https://www.minzp.sk/files/iep/publikacia_zelensie-slovensko-sj_web.pdf

²⁰) https://www.minzp.sk/files/sekcia-ochranyprirodyakrajiny/dohovory/biodiverzita/narodna_strateg_ochr_biodiverz_2020.pdf

²¹) <https://www.geopark.sk/wp-content/uploads/2018/12/03vlastnymat2015.pdf>

²²) A Nemzeti Ökológiai Hálózat <https://termeszettvedelem.hu/orszagok-okologiai-halozat/>

²³) Natura 2000 <http://naturaterv.hu/terkep>

- Az országos tájépítészeti program²⁴ – Národný krajinný program - obsahuje stratégie na ochranu krajinných hodnôt a ekologickú stabilitu krajiny, pričom sa sústreďuje na dlhodobú udržateľnosť krajiny, zachovanie biodiverzity a reguláciu využívania krajiny v rámci environmentálnych limitov
- na území Českej republiky:
 - Územní systém ekologické stability (ÚSES)²⁵ – cieľom ktorého je zabezpečiť ekologickú stabilitu krajiny prostredníctvom ochrany prírodných území, ekologických koridorov a prepojení medzi nimi
- na území Rakúska:
 - Ökologisches Netz²⁶ alebo "Ökologisches Verbundsystem" (ekologická sieť) - cieľom ktorého je ochrana biodiverzity, prepojenie prírodných biotopov a podpora ekologickej stability na regionálnej i národnej úrovni
 - Alpine-Carpathian Corridor²⁷ na prepojenie ekologických systémov Álp a Karpát,
 - Alpine-Carpathian River Corridor²⁸
- na území Poľska:
 - Krajowy system ekologicznej sieci²⁹ (Krajový systém ekologickej siete) - je národný plán ochrany prírody a krajiny
 - Planowanie przestrzenne i ochrona środowiska³⁰ – Poľsko má vypracované rôzne plány, ktoré spájajú otázky plánovania krajiny s ochranou životného prostredia, tieto plány môžu byť na národnej alebo regionálnej úrovni a zahŕňajú aj aspekty ekologickej stability
- na území Ukrajiny:
 - Fond ochrany prírody Ukrajiny³¹

Na celoeurópskej úrovni sú to východiská, vyplývajúce z požiadaviek konektivity a zachovania celoeurópsky uznávaných prírodných hodnôt, ukotvených v rámci medzinárodných dohovorov, ktorými sú najmä:

- Dohovor o krajine Rady Európy³²
- Dohovor o biologickej diverzite³³
- Ramsarský dohovor o mokradiach, majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva³⁴
- Karpatský dohovor³⁵
- Bernský dohovor³⁶
- Bonnský dohovor³⁷

²⁴) Az országos tájépítészeti program <https://www.minzp.sk/iep/strategicke-materialy/envirostrategia-2030.html>

²⁵) Územní systém ekologické stability (ÚSES) so zameraním na prihraničné oblasti – presah chránených prírodných území na Slovensko vo vybraných krajoch:

Moravsko-sliezky kraj: <https://geoportal.msk.cz/Html5Viewer/?viewer=uses>

Zlínsky kraj: <https://zlinskykraj.cz/uzemni-studie-krajiny-zlinskeho-kraje>

Juhomoravský kraj: <https://mapy.jmk.cz/geoportal/>

²⁶) Ökologisches Netz <https://lebensraumvernetzung.at/de/map>

²⁷) Alpine-Carpathian Corridor <http://www.carpathianconvention.org/news/publications/>

http://www.carpathianconvention.org/tl_files/carpathiancon/Downloads/02%20Activities/Climate%20Change/MP_Carpathians_lores.pdf

²⁸) Alpine-Carpathian River Corridor https://www.donauauen.at/assets/diverse_pdfs/folder-englisch/nationalpark-donau-auen-nationalparkkarte_2023_englisch.pdf

²⁹) Krajowy system ekologicznej sieci <https://mapa.korytarze.pl/>

³⁰) Planowanie przestrzenne i ochrona środowiska <https://www.geoportal.gov.pl/>
<https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

³¹) <https://wownature.in.ua/oberihaymo/pryrodo-zapovidnyy-fond/>

³²) <https://www.minzp.sk/files/postupy-a-ziadosti/ochrana-prirody/medzinarodne-dohovory/o-krajine/4-edokslovverzia.pdf>

<https://www.minzp.sk/ochrana-prirody/medzinarodne-dohovory/europsky-dohovor-krajine-european-landscape-convention/dohovor-krajine-rady-europy-3.html>

³³) <https://eur-lex.europa.eu/SK/legal-content/summary/convention-on-biological-diversity.html>

³⁴) <https://www.minzp.sk/ochrana-prirody/medzinarodne-dohovory/ramsarsky-dohovor/>

³⁵) <https://www.minzp.sk/ochrana-prirody/medzinarodne-dohovory/karpatsky-dohovor/>

³⁶) <https://www.minzp.sk/ochrana-prirody/medzinarodne-dohovory/bernsky-dohovor/>

³⁷) <https://www.minzp.sk/files/sekcia-ochranyprirodyakrajiny/dohovory/bonnsky-dohovor/dohovor-o-chrane-stahovavych-druhov-volne-zijucich-zivocichov.pdf>

- Dohovor CITES³⁸
- UNESCO – Program Človek a Biosféra
- Dohovor Európskej hospodárskej komisie OSN E/ECE/1250 o hodnotení vplyvov na životné prostredie presahujúcich štátne hranice (Dohovor z Espoo)³⁹
- Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030
- Stratégia EÚ pre lesy do roku 2030
- Pan-Európska ekologická sieť
- Green Belt Initiative (Iniciatíva Zeleného pásu)

Mapové podklady a príslušné datasety na celoeurópskej úrovni, ktorými sú najmä:

- Geoportál Inspire EU & EFTA⁴⁰
- Územia Natura 2000⁴¹ - Smernica o vtácoch a Smernica o biotopoch
- Biodiversity Information System for Europe⁴²
- Prírodné dedičstvo UNESCO⁴³
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2024/1991 z 24. júna 2024 o obnove prírody a o zmene nariadenia EÚ 2022/869⁴⁴

Východiská a podklady vyplývajúce z potreby zachovania, podpory a obnovy kultúrno-historických štruktúr krajiny

Legislatívne východiská na úrovni štátu, ktorými sú najmä:

- záujem, vyplývajúci zo zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,
- územný priemet významných, kultúrno-historicky hodnotných krajinných štruktúr, ktoré aktuálne nie sú predmetom pamiatkovej alebo inej ochrany, ale sú to celonárodne významné krajinné prvky, ktoré utvárajú charakteristický vzhľad krajiny, ktoré majú potenciál spĺňať kritéria pre vyhlásenie za chránené územie, alebo majú preukázateľnú pamiatkovú hodnotu. Môže ísť o solitérne prvky, líniové a plošné štruktúry. Solitérnymi prvkami sa rozumejú predovšetkým významné dominantné objekty, ktoré determinujú identitu danej krajiny. Líniovými štruktúrami sa rozumejú najmä významné historické cestné koridory a kultúrne cesty⁴⁵. Významnými plošnými štruktúrami sa rozumejú najmä zachované tradičné agrárne krajinné štruktúry, štruktúry banskej činnosti, systémy technických diel, komponované krajinné štruktúry, rozptýlený typ sídelnej štruktúry. Z toho vyplýva:
 - potenciálny záujem územnej ochrany, v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z., a to ako:
 - krajinné štruktúry **s pamiatkovou hodnotou, ktorými** sa rozumejú štruktúry, ktoré nie sú pamiatkovo chránené, ale majú významnú pamiatkovú hodnotu definovanú, podľa § 2 ods. 2 cit. zákona, ako súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany,
 - **pamiatkovú zónu** podľa § 17 ods. 1 cit. zákona, ktorú možno vyhlásiť pre územie s historickým sídelným usporiadaním, **územie kultúrnej krajiny s pamiatkovými hodnotami** alebo územie s archeologickými nálezmi a archeologickými náleziskami, ktoré možno topograficky vymedziť.

³⁸) <https://www.minzp.sk/ochrana-prirody/medzinarodne-dohovory/dohovor-cites/>

³⁹) https://www.minzp.sk/files/postupy-a-ziadosti/posudzovanie-vplyvov-na-zp/dohovory/dohovory-ehk-osn/1-Espoo_Dohovor.pdf

⁴⁰) <https://inspire-geoportal.ec.europa.eu/srv/eng/catalog.search#/overview?view=thematicOverview&theme=none>

⁴¹) <https://natura2000.eea.europa.eu/>

⁴²) <https://biodiversity.europa.eu/countries>

⁴³) <https://www.unesco.org/en/world-heritage/map>

⁴⁴) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1722240349976&uri=CELEX%3A32024R1991>

⁴⁵) <https://www.kulturnecesty.sk/>

- potenciálny záujem územnej ochrany, v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov – ako **významný krajinný prvok**, definovaný ako časť územia, ktorý utvára charakteristický vzhľad krajiny alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, čo zahŕňa aj kultúrnu krajinu. V zmysle § 18 ods. 1 cit. zákona je možné rozsiahlejšie územie, spravidla s výmerou nad 1 000 ha, s rozptýlenými ekosystémami, významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability, s **charakteristickým vzhľadom krajiny alebo so špecifickými formami historického osídlenia** nariadením vlády SR vyhlásiť za chránenú krajinnú oblasť. V zmysle § 21 cit. zákona možno za *chránený areál* (do 500 ha) vyhlásiť aj územie s trvalejším výskytom chránených druhov živočíchov, rastlín, nerastov a skamenelín, plochy slúžiace na prírodovedecké účely a kultúrno-výchovné účely, **niektoré časti prírody dotvorené ľudskou činnosťou**. V zmysle § 23 ods. 1 cit. zákona možno bodové, líniové alebo iné maloplošné ekosystémy, ich zložky alebo prvky, spravidla s výmerou do 50 ha, ktoré majú **vedecký, kultúrny, ekologický, estetický alebo krajinnotvorný význam**, vyhlásiť za **prírodnú pamiatku**. V zmysle § 25a ods. 1 cit. zákona možno lokalitu, spravidla s výmerou do 100 ha, s **kultúrnym, vedeckým, ekologickým, estetickým alebo krajinnotvorným významom** vyhlásiť všeobecne záväzným nariadením obce za **obecné chránené územie**.

Mapové podklady a príslušné datasety, ktorými sú najmä:

- registre pamiatkového fondu⁴⁶ - nehnuteľné národné kultúrne pamiatky celoslovenského významu, významné pamiatkové zóny a rezervácie, systém PAMIS,
- svetové kultúrne dedičstvo UNESCO na Slovensku, mapové podklady národného geoportálu⁴⁷,
- vrstvy z Atlasu krajiny SR 5.2.2 „Tradičný spôsob využívania krajiny a tradičná kultúra“⁴⁸,
- vrstvy z Atlasu krajiny SR 8.3.9 „Historické urbánne štruktúry“⁴⁹,
- staré banské diela a banské diela, mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra⁵⁰.

Na cezhraničnej úrovni okolitých štátov sú to mapové podklady a príslušné datasety s priemetom požiadaviek na ochranu významných krajinných štruktúr, ktoré majú cezhraničný presah do okolitých krajín, ktorými sú najmä:

- na území Maďarska:
 - Nemzeti Örökség Intézete (NÖRI)⁵¹ - inštitút zodpovedný za ochranu národných a historických pamätných miest, sprístupňuje zoznamy a informácie o lokalitách, ktoré sú chránené zákonom ako národné pamiatky
 - databáza Természetvédelem⁵² – obsahuje mapy chránených území vrátane kultúrnych krajín
- na území Českej republiky:
 - spracované území studie⁵³ s dôrazom na možný cezhraničný presah chránených území
- na území Poľska:
 - mapový portál Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID)⁵⁴

⁴⁶) Registre pamiatkového fondu <https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre>

⁴⁷) svetové kultúrne dedičstvo UNESCO na Slovensku, mapový podklady národného geoportálu <https://geoportal.gov.sk/maps/default/datasets?view=-462979,-1236829,304.7887656217&adhoc-dataset-id=8f34062a-9ef7-4b62-84c6-a6d066233b7f>

⁴⁸) Mapový podklad Atlasu krajiny SR, 5.2.2. „Tradičný spôsob využívania krajiny a tradičná kultúra“, Autori mapovej kompozície: Ján Podolák, Jozef Klinda, Tatiana Hrnčiarová, Zita Izakovičová, Pavel Lichard, Peter Maráky, Martin Mešša, Jaroslav Zerola; <https://app.sazp.sk/atlassr/>

⁴⁹) Mapový podklad Atlasu krajiny SR, 8.3.9, „Historické urbánne štruktúry“, Autor mapovej kompozície: Pavel Lichard; <https://app.sazp.sk/atlassr/>

⁵⁰) Staré banské diela a banské diela, Mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra <https://app.geology.sk/geofond/sbd/>

⁵¹) Nemzeti Örökség Intézete (NÖRI) <https://intezet.nori.gov.hu/>

⁵²) Databáza Természetvédelem <https://termeszetvedelem.hu/>, <http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu>

⁵³) Územní studie Moravsko-slezský kraj <https://www.msk.cz/cs/temata/mapy/uzemni-studie-mapova-aplikace-15325/>

Územní studie Jihomoravský kraj: <https://mapy.jmk.cz/geoportal/MAPY/UZEMNI-PLANOVANI/UZEMNI-PLANOVANI-NA-UROVNI-JMK/UZEMNI-STUDIE-JMK.aspx>

Územní studie Zlínský kraj: <https://zlinyskykraj.cz/uzemni-studie-krajiny-zlinskeho-kraje>

⁵⁴) Mapový portál Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID) <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>

- mapový portál Velomapa⁵⁵
- na území Ukrajiny: HEREIN - European Heritage Network⁵⁶

Na celoeurópskej úrovni sú to východiská, vyplývajúce z požiadaviek na zachovanie celoeurópsky uznávaných kultúrno-historických hodnôt, ukotvených v rámci medzinárodných dohovorov, ktorými sú najmä:

- Dohovor o krajine Rady Európy
- HEREIN - European Heritage Network⁵⁷

Mapové podklady a príslušné datasety na celoeurópskej úrovni, ktorými sú najmä:

- Kultúrne pamiatky UNESCO⁵⁸

Východiská a podklady vyplývajúce z potreby zabezpečenia udržateľného využívania krajiny

Legislatívne východiská na úrovni štátu, ktorými sú najmä:

- zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Mapové podklady a príslušné datasety, ktorými sú najmä:

- geoportál SR – priestorové jednotky⁵⁹,
- mapa povodí, vrátane vodohospodárskych diel – geoportál SR⁶⁰,
- mapové služby Výskumného ústavu vodného hospodárstva⁶¹ (Hodnotenie stavu útvarov povrchovej vody, Hodnotenie stavu útvarov podzemnej vody, Zraniteľné oblasti Slovenska...),
- dopravná infraštruktúra: portál IS MCS – mapy CDB⁶², cykloportál SK⁶³,

⁵⁵) Mapový portál **Velomapa** <https://velomapa.pl/mapy/parki#6/52.13/19>

Územní studie Zlínsky kraj: <https://zlinskykraj.cz/uzemni-studie-krajiny-zlinskeho-kraje>

⁵⁶) HEREIN - European Heritage Network <https://www.coe.int/en/web/herein-system/network>

⁵⁷) HEREIN - European Heritage Network <https://www.coe.int/en/web/herein-system/network>

⁵⁸) Kultúrne pamiatky UNESCO <https://whc.unesco.org/en/wh-gis/>, <https://www.pamiatky.sk/ochrana-pamiatok/svetove-dedicstvo-unesco>, <https://whc.unesco.org/en/interactive-map/>

⁵⁹) geoportál SR – priestorové jednotky <https://geoportal.gov.sk/maps/spatial-units?view=-380000,-1227000,609.5775200791>

⁶⁰) mapa povodí, vrátane vodohospodárskych diel – geoportál SR <https://geoportal.gov.sk/gallery/datasets?q=povodia>

⁶¹) mapové služby Výskumného ústavu vodného hospodárstva <https://www.vuvh.sk/sluzby/mapove-sluzby/>

⁶²) mapy CDB

<https://ismcs.cdb.sk/mapviewer/views?viewid=c62b6dcd3cd442f39e0adf5701833b0b&extent=25227.5152799.580324.5601005>

⁶³) cykloportál SK <https://www.cykloportal.sk/cyklotrasy-na-mape/>

- o technická infraštruktúra: mapa distribučnej siete plynovodu⁶⁴, mapa distribučnej siete ropovodu⁶⁵, mapy elektrární – Slovenské elektrárne⁶⁶, Mapa obnoviteľných zdrojov energie - Slovak renewable energy agency⁶⁷, geografický a technický informačný systém pre transeurópsku dopravnú sieť (TENtec)⁶⁸,
- o registre geofondu, mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra⁶⁹,
- o registre pôdneho portálu: Bonitované pôdno-ekologické jednotky – BPEJ fyzikálna degradácia pôdy (vodná, veterná erózia, erózný účinok zrážok, náchylnosť pôdy na kompakciu⁷⁰,
- o informačný systém lesného hospodárstva Národného leštnického centra⁷¹,
- o doplnkové podklady Corine Land Cover Copernicus⁷².

Východiská vyplývajúce zo strategických dokumentov na úrovni štátu, ktorými sú najmä:

- o Program Slovensko⁷³
- o Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030⁷⁴
- o 1. akčný plán pre realizáciu opatrení vyplývajúcich zo Stratégie hospodárskej politiky SR do roku 2030⁷⁵
- o Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030⁷⁶
- o Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021–2030⁷⁷
- o Národný leštnický program Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 – 2030 „LESY PRE SPOLOČNOSŤ“⁷⁸
- o Koncepcia prírody blízkeho hospodárenia v lesoch SR⁷⁹
- o Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SP SPP) na roky 2023 – 2027⁸⁰ (Téma 3. 10 Kondicionalita str. 315- 322)
- o Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 Zelenšie Slovensko (Envirostratégia 2030 Zelenšie Slovensko – ciele v oblastiach Udržateľné hospodárenie s pôdou, Plnenie funkcií lesov a Racionálne využívanie horninového prostredia)¹⁹
- o Strategický plán rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2030⁸¹
- o Národný program znižovania emisií
- o Koncepcia rozvoja vodnej dopravy v Slovenskej republike do roku 2030 s výhľadom do roku 2050⁸²

⁶⁴) mapa distribučnej siete plynovodu <https://www.spp-distribucia.sk/o-spolocnosti/co-robime/mapa-distribucnej-siete/>

⁶⁵) mapa distribučnej siete ropovodu <https://www.transpetrol.sk/ropny-priemysel/ropovodna-siet-v-sr-transpetrol>

⁶⁶) mapy elektrární – Slovenské elektrárne https://www.seas.sk/o-nas/nase-elektrarne/mapa-elektrarni/?utm_source=chatgpt.com

⁶⁷) Mapa obnoviteľných zdrojov energie - Slovak Renewable Energy Agency <https://skrea.sk/obnovitelne-zdroje-energie/#repowermap>

⁶⁸) <https://webgate.ec.europa.eu/tentec-maps/web/public/screen/home>

⁶⁹) Registre geofondu, Mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra, <https://www.geology.sk/geoinfoportal/mapovy-portal/registre-geofondu/>

⁷⁰) Bonitované pôdno-ekologické jednotky – BPEJ <https://portal.vupop.sk/portal/apps/webappviewer/index.html?id=1b9830b956ac411e9789aac54effa744>

http://www.podnemapy.sk/portal/prave_menu/atlas_pod_sr/Atlas_pod_SR.pdf

Vodná erózia: <http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/erozia/vod/vod.aspx>

Veterná erózia: <http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/erozia/vet/vet.aspx>

Erózný účinok zrážok: http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/erozia/r_faktor/r_faktor.aspx

Náchylnosť pôdy na kompakciu: <http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/kompakcia/kompakcia.aspx>

⁷¹) <https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo>

⁷²) Mapové podklady Corine Land Cover Copernicus, <https://land.copernicus.eu/en/map-viewer?dataset=0407d497d3c44bcd93ce8fd5bf78596a>

⁷³) Program Slovensko <https://www.eurofondy.gov.sk/program-slovensko/>

⁷⁴) Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030 <https://www.mhsr.sk/uploads/files/T3H3k8da.pdf?csrt=9822094874721265239>

⁷⁵) 1. akčný plán pre realizáciu opatrení vyplývajúcich zo Stratégie hospodárskej politiky SR do roku 2030 <https://www.mhsr.sk/uploads/files/qhOxjph7.pdf?csrt=9822094874721265239>

⁷⁶) Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 <https://mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/SLOVENSKO-2030.pdf>

⁷⁷) Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021–2030 <https://www.mhsr.sk/uploads/files/ljkPMQAc.pdf?csrt=9822094874721265239>

⁷⁸) Národný leštnický program Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 – 2030 „LESY PRE SPOLOČNOSŤ“ file:///C:/Users/miria/Documents/stiahnute/narodny_lesnický_program_sr_2025_-_2030.pdf

⁷⁹) file:///C:/Users/miria/Documents/stiahnute/koncepcia_prirody_bližkeho_hospodárenia_v_lesoch_slovenskej_republiky.pdf

⁸⁰) file:///C:/Users/miria/Documents/stiahnute/sprava_o_strategickom_plane_spp_na_rok_2021.pdf

⁸¹) file:///C:/Users/miria/Documents/stiahnute/Strategický_plan_2030.pdf

⁸²) <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/koncepcia-rozvoja-vodnej-dopravy-v-slovenskej-republike-do-roku-2030-s>

- Koncepcia vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030⁸³
- Vodný plán Slovenska¹⁵
- Plány manažmentu povodňového rizika¹⁶
- Modernizácia železníc a podpora koridorov TEN-T⁸⁴
- Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2021 – 2025

Na cezhraničnej úrovni okolitých štátov sú to východiská, vyplývajúce zo strategických celoštátnych dokumentov, majúcich vplyv na územný presah so SR, ktorými sú najmä:

- Vyšehradský akčný plán⁸⁵
- Deklarácia o rozvoji regionálnej spolupráce v oblasti dopravy a infraštruktúry, cieľom ktorej je zlepšiť dostupnosť a podmienky pre regionálny obchod, zahŕňajúca najmä: *Projekt Via Carpathia*⁸⁶ (hlavný severo-južný koridor), *Modernizácia železníc a podpora koridorov TEN-T*⁸⁷
- spoločné stratégie v oblasti územného plánovania V4
- Projekty spoločného záujmu⁸⁸

Na celoeurópskej úrovni sú to východiská, vyplývajúce z požiadaviek konektivity a vytvorenia podmienok pre udržateľné hospodárenie, ukotvených v rámci medzinárodných dohovorov, ktorými sú najmä:

- Medzinárodná energetická charta⁸⁹
- Strategický plán OSN pre lesy na roky 2017-2030
- Európska zelená dohoda (EU Green Deal)⁹⁰
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1679 z 13. 06. 2024 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete, o zmene nariadenia (EÚ) 2021/1153 a nariadenia (EÚ) č. 913/2010 a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1315/2013⁹¹

Východiská a podklady vyplývajúce z hľadiska potreby adaptácie krajiny na zmenu klímy

Ide o východiská a podklady pre analýzu vybraných extrémnych klimatických javov v rámci SR, vyplývajúce zo strategických dokumentov a to najmä: povodňové riziká v krajine, ohrozenie suchom, riziká nedostatočnej retenčnej schopnosti pôdy a krajiny a riziká spojené s potenciálne vysokou veternou aktivitou a seizmickou aktivitou.

Mapové podklady a príslušné datasety, ktorými sú najmä:

- údaje zo SHMÚ – aktualizované scenáre pre zmenu klímy,
- mapy ohrozenia suchom, dažďom, povodňami, vetrom, nedostatočnou retenčnou schopnosťou pôdy, zosuvmi pôdy, pôdnou eróziou:
 - mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika⁹²,

⁸³) https://www.minzp.sk/files/koncepcia-vodnej-politiky-slovenskej-republiky-do-roku-2030-vyhľadom-2050_aktualizacia-pdf.pdf

⁸⁴) <https://www.cdb.sk/sk/cestna-siet-SR/Medzinarodne-tahy/Pan-Europske-koridory-TEN-T.alej>

⁸⁵) <https://www.visegradfund.org/>

⁸⁶) <https://viacarpattia.eu/en/home/>

⁸⁷) <https://www.cdb.sk/sk/cestna-siet-SR/Medzinarodne-tahy/Pan-Europske-koridory-TEN-T.alej>

⁸⁸) <https://www.mhsr.sk/energetika/medzinarodna-spolupraca/projekty-spolocneho-zaujmu-pci>

⁸⁹) <https://eur-lex.europa.eu/SK/legal-content/summary/the-energy-charter-treaty-and-protocol.html>

⁹⁰) https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk

⁹¹) Nariadenie - EÚ - 2024/1679 - EN - EUR-Lex

⁹²) Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika

https://mpt.svp.sk/svp_vmapportal/?basemap=orto2023&zoom=1&lat=48.635428&lng=19.190401

Povodne, prírodné a environmentálne riziká na SR <https://geoportal.gov.sk/gallery/maps>

Ohrozenie zmenou klímy – Extrémne horúčavy <https://geoportal.gov.sk/maps/climate-change-risks/legend?view=-441796,-1274318,304.7887656217&loc=-494524,-1352497,0>

- satelitné termosnímk (mestské tepelné ostrovy – prehriate územia) European space agency (ESA) ⁹³, Európska environmentálna agentúra (EEA) ⁹⁴,
- Klimatický atlas Slovenska⁹⁵,
- databázy Copernicus Land Monitoring Service,⁹⁶
- geohazardy - mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra⁹⁷,
- mapy stability svahov SR⁹⁸,
- priepustnosť pôdy - Imperviousness Density 2018 (raster 10 m and 100 m), Copernicus⁹⁹,
- mapové podklady - Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2023¹⁰⁰,
- čiastkový monitorovací systém – Geologické faktory, Mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra ¹⁰¹,
- tematické mapové podklady Geoportal¹⁰²,
- vodná erózia pôdy¹⁰³,
- veterná erózia pôdy¹⁰⁴,
- erózný účinok zrážok¹⁰⁵,
- náchylnosť poľnohospodárskej pôdy na kompakciu ¹⁰⁶.

Východiská vyplývajúce zo strategických dokumentov na úrovni štátu, ktorými sú najmä:

- Stratégia adaptácie SR na zmenu klímy¹⁰⁷
- Akčný plán pre implementáciu stratégie adaptácie SR na zmenu klímy¹⁰⁸
- Stratégia environmentálnej politiky SR¹⁰⁹

Na cezhraničnej úrovni okolitých štátov sú to mapové podklady a príslušné datasety s priemetom východísk, vyplývajúcich zo strategických celoštátnych dokumentov, majúcich vplyv na územný presah so SR, ktorými sú najmä:

- územné presahy požiadaviek na adaptáciu krajiny (viď. podklady na zabezpečenie stability prírodných prvkov).

⁹³) European space agency (ESA) <https://www.esa.int/>

⁹⁴) Európska environmentálna agentúra (EEA) https://www.eea.europa.eu/en/analysis/maps-and-charts?q=Slovakia&size=n_10_n&filters%5B0%5D%5Bfield%5D=objectProvides&filters%5B0%5D%5Bvalues%5D%5B0%5D=Map%20%28interactive%29&filters%5B0%5D%5Btype%5D=any&filters%5B1%5D%5Bfield%5D=readingTime&filters%5B1%5D%5Bvalues%5D%5B0%5D%5Bname%5D=All&filters%5B1%5D%5Bvalues%5D%5B0%5D%5BrangeType%5D=fixed&filters%5B1%5D%5Btype%5D=any&filters%5B2%5D%5Bfield%5D=issued.date&filters%5B2%5D%5Bvalues%5D%5B0%5D=Last%20%20years&filters%5B2%5D%5Btype%5D=any&filters%5B3%5D%5Bfield%5D=language&filters%5B3%5D%5Bvalues%5D%5B0%5D=en&filters%5B3%5D%5Btype%5D=any

⁹⁵) SHMÚ – Klimatický atlas

⁹⁶) Databázy Copernicus Land Monitoring Service <https://land.copernicus.eu/en>

⁹⁷) Mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra, <https://www.geology.sk/geoinfoportal/>
<https://app.geology.sk/geohazard/>

⁹⁸) Atlas máp stability svahov Slovenskej republiky. Mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra
<https://app.geology.sk/atlassd/>

⁹⁹) Priepustnosť pôdy - Imperviousness Density 2018 (raster 10 m and 100 m) Copernicus <https://land.copernicus.eu/en/map-viewer?dataset=4354f5ba912d4071b3b5f9300104765b>

¹⁰⁰) Mapové podklady - Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2023 - Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov <file:///C:/Users/miria/Documents/stiahnute/11941.pdf>

¹⁰¹) Čiastkový monitorovací systém – Geologické faktory. Mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra
<https://www.geology.sk/geoinfoportal/mapovy-portal/tematicke-aplikacie/ciastkovy-monitorovaci-system-geologicke-faktor/>

¹⁰²) tematické mapové podklady Geoportal <https://geoportal.gov.sk/gallery/maps>
<https://geoportal.gov.sk/gallery/datasets>

¹⁰³) vodná erózia pôdy: <http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/erozia/vod/vod.aspx>

¹⁰⁴) veterná erózia pôdy: <http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/erozia/vet/vet.aspx>

¹⁰⁵) erózný účinok zrážok: http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/erozia/r_faktor/r_faktor.aspx

¹⁰⁶) náchylnosť poľnohospodárskej pôdy na kompakciu: <http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/kompakcia/kompakcia.aspx>

¹⁰⁷) Stratégia adaptácie SR na zmenu klímy <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/strategia-adaptacie-sr-zmenu-klimy-aktualizacia.pdf>

¹⁰⁸) Akčný plán pre implementáciu stratégie adaptácie SR na zmenu klímy <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/akcny-plan-implementaciu-nas.pdf>

¹⁰⁹) Stratégia environmentálnej politiky SR https://www.minzp.sk/files/iep/publikacia_zelensie-slovensko-sj_web.pdf

Na celoeurópskej úrovni sú to východiská, vyplývajúce z požiadaviek konektivity a vytvorenia podmienok pre adaptáciu krajín EU na zmenu klímy, ukotvených v rámci medzinárodných dohovorov, ktorými sú najmä:

- Parížsky dohovor¹¹⁰
- The EU Strategy on adaptation to climate change¹¹¹
- IPCC aktuálne¹¹²

4.1.2 Identifikácia hodnôt a vyhodnotenie limitov, problémov, ohrození a rizík na území SR

Na základe územného priemetu analytických dát sa identifikujú hodnoty krajiny. Následne sa vyhodnotia a interpretujú aktuálne aj potenciálne limity, problémy, ohrozenia a riziká v krajine, vyplývajúce zo stretu hodnôt, existujúceho využívania krajiny a známych, územne jednoznačne vymedzených požiadaviek na zmeny v území v sledovaných tematických oblastiach – z pohľadu ochrany a podpory významných prírodných a kultúrohistorických štruktúr krajiny, z pohľadu udržateľného využívania krajiny a z pohľadu adaptácie krajiny na zmenu klímy. V rámci hlavných tematických oblastí treba venovať špeciálnu pozornosť témam ako *“vodný režim krajiny a hospodárenie s vodou”* a *“pôda a hospodárenie s pôdou”*, pretože sú prierezovo prítomné v každej zo sledovaných oblastí a možno ich považovať za strategické z pohľadu udržateľnosti a ekologickej stability krajiny.

Táto kapitola sa bude zaoberať aj problémami, hrozbami a rizikami s presahom za hranice SR, teda takými, ktoré majú pôvod za hranicou riešeného územia, ale ich dopady sa týkajú riešeného územia, či naopak, ich pôvod je v riešenom území, ale ich dopady sa týkajú územia za hranicami.

Problematika zmeny klímy môže byť analyzovaná ako samostatná oblasť, alebo zapracovaná do nižšie uvedených tém, ktorými sú zachovanie a podpora prírodných (ekosystémových) štruktúr krajiny, kultúrno-historických štruktúr krajiny, vodný režim krajiny a hospodárenie s vodou, pôda a hospodárenie s pôdou.

Súčasťou interpretácie bude tiež súhrnné vyhodnotenie limitov, problémov, ohrození a rizík v súvislosti so sledovanými témami a ich vzájomným vzťahom. Vyhodnocovanie limitov, problémov ohrození a rizík je potrebné vzťahovať ku krátkodobému časovému horizontu – maximálne do roku 2030 a prípadne podľa potreby a zamerania jednotlivých tém aj k strednodobému časovému horizontu – maximálne do roku 2050.

Limity, problémy, ohrozenia a riziká sa sledujú najmä v súvislosti s týmito témami:

- **Prírodné (ekosystémové) štruktúry v krajine:**
 - stav resp. narušenie funkčnosti ÚSES na úrovni SR alebo v cezhraničných presahoch,
 - stav a trend vývoja biodiverzity v nadväznosti na ekologický stav územia (identifikovanie javov ako napríklad degradácia ekosystémov, antropogénna unifikácia krajiny, znížovanie heterogenity krajiny),
 - kvalita migračnej priepustnosti krajiny (zachytenie negatívnych javov ako napríklad fragmentácia krajiny alebo biotopov, obmedzená migračná priepustnosť krajiny existujúcimi alebo plánovanými bariérami, strety migračných koridorov),
 - strety so súčasným spôsobom využívania krajiny a s plánovanými požiadavkami na využívanie krajiny v rámci:
 - obhospodarovanej pôdy,
 - vodohospodárskej infraštruktúry

¹¹⁰) Parížska dohoda o zmene klímy <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/paris-agreement-climate/>

¹¹¹) The EU Strategy on adaptation to climate change https://climate.ec.europa.eu/eu-action/adaptation-climate-change/eu-adaptation-strategy_en

¹¹²) IPCC <https://www.ipcc.ch/>

- sídelnej štruktúry¹¹³,
 - krajinnej infraštruktúry,
 - dopravnej infraštruktúry,
 - technickej infraštruktúry,
 - rekreácie a cestovného ruchu,
 - ťažby.
 - environmentálne záťaž¹¹⁴.
- **Vodný režim v krajine a hospodárenie s vodou:**
 - ekologický stav povrchových vôd (najmä miera a spôsob technických úprav vodných tokov, vrátane ich migračnej priepustnosti, degradácia vodných a na vodu viazaných ekosystémov),
 - kvantitatívny stav podzemných vôd (ovplyvnenie útvarov podzemných vôd priamymi a nepriamymi odbermi podzemných vôd),
 - riziká resp. narušenie vodného režimu v dôsledku:
 - zrýchleného povrchového odtoku vody z územia (nedostatočná retenčná schopnosť pôdy a krajiny a zasakovanie vody v krajine, ohrozenie prívalovými zrážkami, degradácia mokradí a brehových porastov),
 - ohrozenia krajiny suchom (výdatnosť zdrojov podzemných vôd, ovplyvnenie vodných ekosystémov v dôsledku odberu vody),
 - ohrozenia povodňami (najmä možnosti regulácie povodňových prietokov, možnosti ich prirodzeného zachytávania v krajine),
 - environmentálne záťaž.
 - **Pôda a hospodárenie s pôdou:** (poľnohospodárska, lesná pôda), jej stav a prípadne riziká resp. narušenie spojené napríklad s:
 - pôdnou eróziou (vodná, veterná),
 - znečistením hospodárskou činnosťou (priemysel, ťažba),
 - environmentálnymi záťažami,
 - zhutnením.
 - **Kultúrno-historické štruktúry krajiny:**
 - strety so súčasným spôsobom využívania krajiny a s plánovanými požiadavkami na využívanie krajiny v rámci:
 - obhospodarovanej pôdy,
 - vodohospodárskej infraštruktúry,
 - sídelnej štruktúry,
 - krajinnej infraštruktúry,
 - dopravnej infraštruktúry,
 - technickej infraštruktúry,
 - rekreácie a cestovného ruchu,
 - ťažby.
 - iné narušenie a potenciálne ohrozenie historických, kultúrnych a estetických hodnôt krajiny, napríklad v dôsledku:
 - environmentálnych záťaží,
 - rizika erózie (povrchovej, podpovrchovej),
 - ohrozenia vizuálnej hodnoty územia hospodárskou činnosťou.

¹¹³) Pod pojem sídelná štruktúra spadá v zmysle zadania KÚRS štruktúra osídlenia, vybavenosť územia, kultúrne dedičstvo a ochrana pamiatok, obrana, výroba.

¹¹⁴) Monitoring environmentálnych záťaží - mapové podklady Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra
<https://www.geology.sk/geoinfoportal/monitoring-environmentalnych-zatazi/>

- **Zmena klímy:**

Identifikácia problémov, ohrození a rizík v krajine v súvislosti so zmenou klímy a napĺňaním požiadaviek štátu a udržateľný rozvoj v oblastiach ako zachovanie a podpora prírodných štruktúr krajiny, kultúrno-historických štruktúr krajiny, udržateľné využívanie krajiny. V súvislosti so zmenou klímy je nutné zamerať sa najmä na nasledovné témy:

- riziko sucha v krajine,
- nedostatočná retenčná schopnosť pôdy a krajiny,
- riziko povodní,
- riziká erózných zosuvov,
- ohrozenia vetrom,
- environmentálne záťaže.

4.2 Návrhová časť

Návrhová časť KPŠS nadviaže na výsledky analýz a súborné vyhodnotenie s cieľom návrhu riešenia stretov záujmov, znižovania ohrození a predchádzaniu rizík z hľadiska priaznivého vývoja životného prostredia aj z hľadiska uspokojenia potrieb človeka v krajine.

Návrhová časť KPŠS bude obsahovať:

- stanovenie rámcov na podporu hodnôt krajiny a dosiahnutie kvalitného a udržateľného životného prostredia v celoštátnej mierke,
- ak boli v rámci vyhodnotenia a interpretácie identifikované problémy, limity, hrozby a riziká s presahom za hranice SR, avšak je možné ich riešiť v rámci SR, budú súčasťou návrhu aj tieto opatrenia,
- rámcový návrh zásad, princípov a požiadaviek v oblasti udržateľného spôsobu využívania krajiny, ktoré budú spresnené pri spracovaní krajinoplánovacích štúdií v nižších stupňoch na regionálnej úrovni,
- návrh opatrení smerujúcich k ochrane hodnôt krajiny, zabezpečeniu jej funkcií, riešeniu problémov, znižovaniu ohrozenia a predchádzaniu rizikám a k zabezpečeniu adaptácie krajiny na zmenu klímy ich územný priemet bude obsahovať najmä:
 - návrh opatrení k zabezpečeniu stability prírodných (ekosystémových) štruktúr krajiny, najmä:
 - návrh opatrení smerujúcich k rešpektovaniu existujúcich chránených území a prvkov GNÚSES,
 - rámcový návrh pre úpravu a doplnenie GNÚSES,
 - návrh na vymedzenie nových chránených území alebo územné rozšírenie existujúcich chránených území v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z., ak to vyplynie z analytickej časti,
 - návrh rámcových podmienok pre obnovu a rozvoj prírodných štruktúr a ich systémov v celoštátnom meradle,
 - návrh na doplnenie území, zabezpečujúcich systém ekologickej stability tak, aby bola konečným výsledkom funkčná, systémovo usporiadaná a navzájom prepojená celoštátna sieť krajinnej štruktúry, zabezpečujúca ekologickú stabilitu, migračnú priepustnosť a podporujúca biodiverzitu krajiny ako celku,
 - návrh krajinnej infraštruktúry a vytvorenie územných podmienok, opatrení resp. predpokladov pre zabezpečenie migračnej priestupnosti krajiny, napr. zabezpečením priechodnosti migračných koridorov, k zníženiu alebo predchádzaniu fragmentácie krajiny, čo prispeje k zvýšeniu biodiverzity,
 - návrh opatrení v oblasti vodného režimu a hospodárenia s vodou a to návrhom krajinnej infraštruktúry a vytvorením územných podmienok resp. predpokladov:
 - pre zaistenie obnovy a ochrany funkcií mokradí a brehových porastov,
 - na spomalenie povrchového odtoku a podporu zasakovania vody,

- na zadržiavanie (retencie, akumulácie) vody,
- na zlepšenie ochrany pred povodňami,
- na zvýšenie prirodzenej retenčnej schopnosti vody v lesoch,
- na zlepšenie ekologického stavu povrchových vôd, napr. vymedzenie úsekov vodných tokov pre revitalizáciu či renaturáciu,
- návrh opatrení s cieľom zlepšiť stav pôdy (zdravie pôdy a pôdnu biológiu) a hospodárenia s pôdou a to najmä:
 - v územiach s rizikom pôdnej erózie a zvýšenou potrebou ochrany pôdy,
 - v územiach s environmentálnymi záťažami v pôdach (napr. nebezpečné skládky),
- návrh opatrení, smerujúcich k zachovaniu a ochrane kultúrno-historických štruktúr krajiny a to najmä:
 - plošne rozsiahlych územiach vytvárajúcich celky so špecificky hodnotnými prírodno-kultúrno-historickými charakteristikami, vyplývajúcimi z tradičného spôsobu využívania krajiny (ako najmä vinohradnícky, agrárny, banský, pasienkársky...),
 - tej časti PF, pre ktorú je relevantné riešiť ochranu prostredia NKP resp. PÚ v mierke na úrovni KPŠS (ako najmä NKP - veľké krajinné dominanty, dominantné stavebné objekty, alebo areály NKP, alebo PÚ situované vo voľnej krajine...),
 - prírodné prvky/územia/štruktúry, ktoré na celonárodnej úrovni spoluvytvárajú identitu kultúrnej krajiny SR (prírodné prvky ako symboly kultúrnej identity),
 - rozsiahle významné a relatívne kompaktné HŠK bez legislatívnej ochrany podľa iných zákonov (napr. HŠK poľnohospodárskej krajiny, archeologizované krajiny, oblasti historického rozptýleného osídlenia, historické banské územia, územia s historickými technickými stavbami, líniové historické prvky v krajine a pod.).

5. Požiadavky na formálnu úpravu KPŠS

Táto kapitola uvádza požiadavky na formálnu úpravu a usporiadanie grafického a textového výstupu analytickej časti a návrhu KPŠS. Štruktúra vychádza z požiadaviek na obsah, uvedených v kapitole 4. Obsahuje prehľad základných kapitol textovej časti a najdôležitejších výkresov. Podrobné členenie kapitol alebo doplnenie ďalších výkresov a schém bude upresnené podľa potreby na základe dohody obstarávateľa so spracovateľom KPŠS.

5.1. Analytická časť

5.1.1. Textová časť

Textová časť bude členená nasledujúcim spôsobom:

- A) Súhrnný popis riešeného územia a územia v cezhraničných súvislostiach,
- B) Analýza krajinných štruktúr, väzieb a hodnôt v území, vrátane väzieb krajinných štruktúr za hranicami riešeného územia pre tematické oblasti:
 - B1) prírodných štruktúr krajiny
 - B2) kultúrno-historických štruktúr krajiny
 - B3) udržateľného využívania krajiny
 - B4) adaptácie krajiny na zmenu klímy
- C) Analýza známych požiadaviek na zmeny vo využívaní území
- D) Analýza a vyhodnotenie limitov, problémov, ohrození a rizík území v rámci prioritovaných tém ako:
 - D1) prírodné (ekosystémové) štruktúry v krajine
 - D2) vodný režim krajiny a hospodárenie s vodou

- D3) pôda a hospodárenie s pôdou
 - D4) kultúrno-historické štruktúry krajiny
 - D5) adaptácia krajiny na zmenu klímy,
- v súvislosti so súčasným a plánovaným využívaním krajiny, s cieľom zabezpečiť jeho udržateľnosť.

E) Súhrnné vyhodnotenie.

Súhrnné vyhodnotenie bude obsahovať:

- identifikáciu hlavných hodnôt krajiny,
- určenie hlavných problémov, rizík a ohrození v krajine spolu so stručným odôvodnením, vrátane rámcového definovania ich riešenia z hľadiska časovej naliehavosti a vzájomnej korelácie,
- popis metodického postupu, uplatneného pri analýze problémov, rizík a ohrození - z hľadiska ozrejmenia hierarchizácie identifikovaných hodnôt, časovej postupnosti a naliehavosti analyzovaných problémov, rizík a ohrození a popisu ich vzájomnej korelácie.

V textovej časti bude uvedený zoznam výkresov a schém grafickej časti. Textová časť bude prepojená na dáta a priestorové údaje v grafickej časti. Takisto budú prehľadne uvedené a jednoznačne identifikované východiskové podklady a zdroje informácií, z ktorých spracovateľ vychádzal.

5.1.2. Grafická časť

Grafická časť bude obsahovať výkresy analýzy súčasného stavu v sledovaných tematických okruhoch v mierke spracovania 1: 500 000, v odôvodnených prípadoch 1: 1 000 000. Ak to dovoľuje alebo si to vyžaduje prehľadnosť a rozlíšenie zobrazovaných javov a skutočností alebo podmienok rozvoja územia, je prípustné jednotlivé výkresy zlučovať alebo rozdeľovať na viacero formátov, ktoré zobrazujú inú skupinu javov, skutočností alebo podmienok, pričom mierka ich zobrazenia je rovnaká.

- Výkres širších vzťahov so širšími územnými súvislosťami na cezhraničnej úrovni, v mierke M 1: 1 000 000, ktorý bude obsahovať najmä:
 - súčasnú krajinnú štruktúru v sledovaných tematických oblastiach,
 - iné významné vrstvy krajinnej štruktúry vo vzťahu k cezhraničným väzbám v sledovaných tematických oblastiach.
- Výkres väzieb a hodnôt v území v jednotlivých tematických oblastiach:
 - prírodné štruktúry krajiny,
 - kultúrno-historické štruktúry krajiny,
 - udržateľné využívanie krajiny,
 - adaptácia krajiny na prejavy zmeny klímy.
- Výkres limitov a požiadaviek na územie, vyplývajúcich z výkresov analýzy krajinných štruktúr a ich vzájomných väzieb a hodnôt v území v sledovaných tematických oblastiach.
- Výkres problémových javov, vyjadrujúci územný priemet stretov záujmov v riešenom území, vyplývajúci z analýzy súčasného stavu, väzieb a hodnôt ako aj limitov a požiadaviek na územie, ktoré je potrebné riešiť.

5.2. Návrhová časť

5.2.1. Textová časť

Textová časť bude členená nasledujúcim spôsobom:

- A) Rámcový opis návrhu cieľovej kvality krajiny SR na základe identifikovaných hodnôt krajiny vyplývajúcich z analytickej časti.

- B) Rámcový návrh zásad, princípov a požiadaviek, ktoré budú spresnené pri spracovaní krajinoplánovacích štúdií v nižších stupňoch na regionálnej úrovni v oblasti udržateľného spôsobu využívania krajiny, ktoré sú v súlade s ochranou a podporou prírodných a kultúrno-historických štruktúr krajiny ako aj v súlade s opatreniami zabezpečujúcimi adaptáciu krajiny na zmenu klímy v územiach alebo koridoroch :
- obhospodarovanej pôdy,
 - vodnej infraštruktúry,
 - sídelnej štruktúry,
 - krajinnej infraštruktúry,
 - dopravnej infraštruktúry,
 - technickej infraštruktúry,
 - rekreácie a cestovného ruchu,
 - ťažby.
- C) Návrh opatrení v súvislosti so súčasným a plánovaným využívaním krajiny, s cieľom zabezpečiť jeho udržateľnosť, smerujúci k zachovaniu hodnôt krajiny, zabezpečeniu jej ekosystémových funkcií, jej migračnej priepustnosti, riešeniu problémov, znižovaniu ohrozenia, predchádzaniu rizikám v krajine a k adaptácii krajiny na zmenu klímy pre ťažiskové témy:
- C1) prírodné (ekosystémové) štruktúry krajiny,
 - C2) vodný režim v krajine a hospodárenie s vodou,
 - C3) pôda a hospodárenie s pôdou,
 - C4) kultúrno-historické štruktúry v krajine,
 - C5) adaptácia krajiny na zmenu klímy (Problematika zmeny klímy C5) môže byť navrhovaná ako samostatná oblasť, alebo zapracovaná v rámci vyššie uvedených tém C1) až C4)).
- D) Zoznam navrhovaných stavieb vo verejnom záujme na ochranu, obnovu a tvorbu krajiny vrátane popisu ich druhu a účelu, zoznam navrhovaných území krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme s popisom jej účelu.
- E) Záver, ktorý bude obsahovať najmä:
- vyhodnotenie navrhovaných opatrení a odporúčaní spolu s opisom ich vzájomných synergických ako aj prípadných antagonistických väzieb,
 - identifikáciu potenciálne konfliktných opatrení,
 - súhrnné odporúčanie pre zohľadnenie návrhu KPŠS v príprave návrhu KURS,
 - súhrnné odporúčanie pre javy, ktoré nie je možné vyriešiť v rozsahu a podrobnosti KPŠS s cieľom zohľadnenia návrhu (odporúčania) v príprave nižších stupňov krajinoplánovacích štúdií a ďalších mierok územnoplánovacej dokumentácie, vrátane návrhov zmien,
 - súhrnné odporúčanie pre zohľadnenie návrhov pri činnosti orgánov verejnej správy a ďalších subjektov, vrátane odporúčaní naliehavosti plnenia jednotlivých opatrení,
 - súhrnné odporúčanie pre riešenie problémov s územným priemetom za hranicami riešeného územia v medzinárodných súvislostiach, ktoré nie je možné vyriešiť v rámci územia SR.

Všeobecné požiadavky

Všetky návrhy opatrení a súhrnné odporúčania musia byť jednoznačné a zrozumiteľne popísané tak, aby z formulácie bolo zrejmé, ktorý subjekt a akým spôsobom je príslušný k jeho naplneniu.

Opatrenia a súhrnné odporúčania budú uvedené spolu so stručným odôvodnením v členení podľa územného významu, miery určitosti a prioritácie.

Opatrenia a súhrnné odporúčania budú členené:

- podľa územného významu na:
 - cezhraničné,
 - celoštátne,

- nadregionálne,
- iné,
- podľa miery určítosti na:
 - všeobecné – opatrenia, ktoré sa vzťahujú na celé určité územie (napr. samosprávneho kraja),
 - miestne určité – opatrenia, ktoré sa vzťahujú na konkrétne územie, konkrétny plošný alebo líniový prvok krajiny.

Návrhy opatrení a súhrnných odporúčaní s konkrétnym územným priemetom budú jednoznačne prepojené na dáta a priestorové údaje uvedené v grafickej časti.

Návrhy opatrení a odporúčaní bez konkrétneho územného priemetu budú uvedené spolu s predpokladaným postupom ich implementácie. Všetky navrhované opatrenia, uvedené v textovej časti, budú prehľadne označené unikátnym alfanumerickým označením, ktoré bude identicky označené aj v grafickej časti v prípade konkrétneho územného priemetu.

5.2.2. Grafická časť

Grafická časť bude obsahovať výkresy v mierke 1: 500 000, v odôvodnených prípadoch 1: 1 000 000.

- Hlavný výkres, ktorý možno v prípade potreby tematicky členiť a ktorý bude obsahovať najmä územne premietnuté opatrenia hlavného cieľa KPŠS. Zobrazované javy hlavného výkresu budú vychádzať z návrhu cieľovej kvality krajiny a budú obsahovať najmä:
 - návrh opatrení, území a prvkov krajinnej štruktúry pre sledované tematické oblasti,
 - návrh krajinnej infraštruktúry a území ochrany prírody a krajiny celoštátneho a nadregionálneho významu, vrátane:
 - návrhu na doplnenie území, zabezpečujúcich systém ekologickej stability tak, aby bola konečným výsledkom funkčná, systémovo usporiadaná a navzájom prepojená celoštátna sieť krajinnej štruktúry, zabezpečujúca ekologickú stabilitu, migračnú priepustnosť krajiny ako celku a podporu biodiverzity,
 - návrhu územných podmienok, opatrení resp. predpokladov pre zabezpečenie migračnej priestupnosti krajiny, napr. zabezpečením priechodnosti migračných koridorov k zníženiu alebo predchádzaniu fragmentácie krajiny, čo prispeje k zvýšeniu biodiverzity,
 - návrhu oblastí a území krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme a oblastí a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme pre ochranu, obnovu a tvorbu krajiny medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu, s uvedením ich druhu,
 - návrh na vymedzenie nových chránených území alebo územné rozšírenie jestvujúcich chránených území v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z., ak to vyplynie z analytickej časti,
 - návrh území a lokalít kultúrneho dedičstva medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu, ak to vyplynie z analytickej časti.

Grafický spôsob vyjadrenia opatrení môže byť:

- schematický - vyjadrený bodom, líniou alebo jednoduchým geometrickým tvarom, smerovou značkou a pod. pri opatreniach, ktorých lokalizácia nie je jednoznačne územne špecificky vyjadriteľná,
- georeferencovaný, resp. územne špecificky lokalizovateľný - vyjadrený bodom, líniou alebo polygómom, ktoré vymedzujú konkrétne územie, koridor alebo plochu v krajine s ich reálnym územným rozsahom. Výkres vymedzenia navrhovaných zmien v ochrane a využívaní krajiny, ktoré budú zapracované do KURS alebo podkladom pre návrh zmeny v územnoplánovacej dokumentácii nižšieho stupňa, alebo podkladom pre návrh.

6. Požiadavky pre konzultácie pri spracovaní KPŠS

KPŠS je v zmysle § 16 ods. 4 zákona o územnom plánovaní územnoplánovacím podkladom, ktorý obstaráva orgán územného plánovania prostredníctvom odborne spôsobilej osoby pre obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie, ktorá dohliada na jej spracovanie po obsahovej stránke a po formálnej stránke a postupuje s odbornou starostlivosťou, zohľadňuje verejný záujem a chráni oprávnené záujmy orgánu územného plánovania. Zákon o územnom plánovaní neukladá povinnosť prerokovať zadanie KPŠS ani jej návrh s dotknutými orgánmi, dotknutými právnickými osobami a dotknutou verejnosťou, zároveň však nevylučuje neformálne prerokovanie a konzultácie pri obstarávaní tohto územnoplánovacieho podkladu.

S ohľadom na špecifický rozsah a komplexnosť sú neformálne konzultácie s odbornými subjektmi, ktorými sú vybrané dotknuté orgány a dotknutá verejnosť¹¹⁵, v rámci procesu obstarávania KPŠS považované za žiaduce a prínosné.

Cieľom konzultácií je počas jednotlivých fáz prípravy a spracovania KPŠS získať relevantnú spätnú väzbu k jej obsahu a spôsobu spracovania a zároveň zvýšiť povedomie o jej význame a využiteľnosti v zmysle bodu 2 Zadania.

Konzultácie s odbornými subjektmi prebehnú v rámci:

- 1. fázy - návrhu zadania KPŠS – zabezpečuje len obstarávateľ,
- 2. fázy - po spracovaní analytickej časti KPŠS a podľa potreby aj s možnosťou parciálnych odborných konzultácií s jednotlivými subjektmi počas spracovania analytickej časti,
- 3. fázy - po spracovaní návrhovej časti KPŠS a podľa potreby aj s možnosťou parciálnych odborných konzultácií s jednotlivými subjektmi počas spracovania návrhovej časti.

Obstarávateľ KPŠS zabezpečuje konzultácie počas 2. a 3. fázy s aktívnou spoluprácou spracovateľa KPŠS. Obstarávateľ KPŠS vedie o konzultáciách v jednotlivých fázach písomnú evidenciu.

Odborné subjekty

Identifikácia dotknutých subjektov, s ktorými je potrebné spracovanie KPŠS konzultovať a upravovať podľa pripomienok, vychádza z jej zamerania, obsahu a účelu použitia. Zastúpenie subjektov, s ktorými bude KPŠS počas jednotlivých fáz spracovania konzultovaná, pokrýva dotknuté orgány štátnej správy, dotknuté orgány územnej samosprávy na úrovni regiónov a dotknutú verejnosť.

Dotknuté orgány štátnej správy a ich odborné organizácie:

- Ministerstvo životného prostredia SR
- Štátna ochrana prírody SR
- Slovenská agentúra životného prostredia
- Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.
- Vodohospodárska výstavba, š. p.
- Hydromeliorácie, š. p.
- Slovenský hydrometeorologický ústav
- Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
- Ministerstvo pôdohospodárstva SR
- Ministerstvo hospodárstva SR

¹¹⁵⁾ Dotknutou verejnosťou sa rozumie v rámci obstarávania KPŠS vybraná odborná verejnosť, ktorá zaslala v rámci medzirezortného pripomienkového konania (ďalej len „MPK“) pripomienky k návrhu zadania KURS smerujúce k okruhom, ktoré budú predmetom riešenia KPŠS.

- Ministerstvo dopravy SR
- Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR
- Pamiatkový úrad SR

Dotknuté orgány územnej samosprávy:

- Bratislavský samosprávny kraj
- Trnavský samosprávny kraj
- Nitriansky samosprávny kraj
- Trenčiansky samosprávny kraj
- Žilinský samosprávny kraj
- Banskobystrický samosprávny kraj
- Košický samosprávny kraj
- Prešovský samosprávny kraj

Dotknutá verejnosť:

- WWF Slovensko, o.z.
- Združenie Slatinka, o.z.
- Priatel'ia Zeme-CEPA, o.z.
- Klima fokus, o.z.
- VIA IURIS, o.z.
- Inštitút pre ochranu prírody, o.z.

Ďalšie odporúčené odborné subjekty, ktoré budú oslovené počas 2. a 3. fázy podľa potreby:

- Slovenská akadémia vied - Geografický ústav, Ústav hydrológie, Ústav krajinnej ekológie,
- Správa národných parkov,
- ŽSR, Slovenská správa ciest, Dopravný úrad, Národná diaľničná spoločnosť
- Inšpektorát kúpeľov a žriediel MZ SR
- Národné lesnícke centrum
- Výskumný ústav vodného hospodárstva
- Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy

7. Požiadavky na spracovateľský kolektív

Spracovanie KPŠS zabezpečuje orgán územného plánovania prostredníctvom odborne spôsobilej osoby na spracovanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie, ktorá je povinná pri spracovaní postupovať v zmysle § 14 zákona o územnom plánovaní. Zodpovedný spracovateľ KPŠS¹¹⁶ organizuje prácu spracovateľského kolektívu, v rámci ktorého spolupracuje s osobami, ktoré majú oprávnenie na spracovanie príslušnej časti KPŠS podľa osobitného predpisu¹¹⁷ ako aj s ďalšími spolupracujúcimi osobami, ktoré spĺňajú kvalifikáciu v zmysle nižšie uvedených požiadaviek. Za výsledky svojej činnosti zodpovedajú spolupracujúce osoby, oprávnené na vypracovanie príslušnej odbornej časti KPŠS, spracovateľovi KPŠS.

¹¹⁶⁾ podľa § 4 alebo 4a zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov

¹¹⁷⁾ § 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov

Požadované zloženie spracovateľského kolektívu KPŠS a odborné požiadavky na jednotlivých spolupracujúcich členov:

- **Krajinný architekt:** autorizovaný krajinný architekt v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov
- **Architekt:** autorizovaný architekt v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch
- **Krajinný ekológ:** osoba s vysokoškolským vzdelaním minimálne 2. stupňa v odbore krajinná ekológia, ktorá je zároveň odborne spôsobilou osobou pre spracovávanie dokumentácie ochrany prírody v zmysle § 55 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. zákona o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a to konkrétne pre spracovávanie dokumentácie ochrany prírody a krajiny podľa § 54 ods. 7 cit. zákona na zabezpečenie územného systému ekologickej stability (RÚSES, MÚSES)
- **GIS špecialista:** osoba s vysokoškolským vzdelaním minimálne 2. stupňa v jednom z uvedených odborov: geografia, krajinárstvo, krajinné inžinierstvo, krajinná ekológia, geodézia alebo geoinformatika
- **Hydrológ:** osoba s vysokoškolským vzdelaním minimálne 2. stupňa v odbore vodné hospodárstvo, s preukázateľnou špecializáciou v oblasti analýzy a plánovania optimalizácie vodného režimu krajiny. Za preukázateľnú špecializáciu sa považuje odborná publikačná činnosť, a/alebo odborná prax v oblasti výskumu alebo spracovania strategických a plánovacích dokumentov, zaoberajúcich sa reguláciou a optimalizáciou vodného režimu krajiny.
- **Inžinieri:** autorizovaný inžinier na vykonávanie komplexných architektonických a inžinierskych služieb a súvisiaceho technického poradenstva alebo pre konštrukcie inžinierskych stavieb alebo pre technické, technologické a energetické vybavenie stavieb, ktorý je oprávnený na spracúvanie príslušnej časti územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie podľa § 5 zákona č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch:
 - pre oblasť technickej infraštruktúry (koridory a stavby technickej infraštruktúry na celoštátnej úrovni)
 - pre oblasť dopravnej infraštruktúry (koridory a stavby dopravnej infraštruktúry na celoštátnej úrovni)
- **Špecialista v oblasti pamiatkovej ochrany:** osoba s vysokoškolským vzdelaním minimálne 2. stupňa v humanitnom odbore a/alebo odbore prírodných vied, s preukázateľnou špecializáciou buď v oblasti výskumu historickej kultúrnej krajiny a jej štruktúr, a/alebo v oblasti ochrany NKP, a/alebo osoba s odbornou spôsobilosťou na vykonávanie pamiatkového výskumu v odbore architektonicko-historický výskum alebo v odbore urbanisticko-historický výskum. Za preukázateľnú špecializáciu sa považuje odborná publikačná činnosť, a/alebo odborná prax v oblasti ochrany alebo výskumu historickej kultúrnej krajiny a jej štruktúr, a/alebo odborná spôsobilosť na vykonávanie pamiatkového výskumu vo vyššie uvedených odboroch.

8. Spôsob spracovania KPŠS

KPŠS bude vypracovaná v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o územnom plánovaní, vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č. 392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a o všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia a vyhlášky č. 153/2024 Z. z..

KPŠS bude spracovaná v elektronickej podobe, v strojovo čitateľnom formáte vrátane priestorových údajov vo vektorovej forme.

Priestorové údaje budú evidované v referenčnom súradnicovom systéme Jednotnej trigonometrickej siete katastrálnej (ďalej len „JTSK“) realizácia JTSK03, kód EPSG:8353 (ďalej len „JTSK03“) a Baltskom výškovom systéme po vyrovnaní (Bpv), kód EPSG:8357 v pracovných jednotkách kilometre s nominálnou presnosťou na jedno desatinné miesto. Priestorové údaje spravované v realizácii JTSK transformuje spracovateľ KPŠS pomocou rezortnej transformačnej služby Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky do realizácie JTSK03.

Textové údaje budú odovzdané vo formáte .DOCX pre Microsoft Word a aj vo formáte PDF/A, tabuľkové údaje vo formáte .XLSX pre Microsoft Excel.

Priestorové údaje budú spracované v geografickom informačnom systéme (GIS).

Všetky priestorové údaje, ktorými sú všetky objekty a zobrazované javy v grafickej časti KPŠS budú spracované v samostatných kategorických vektorových vrstvách, ktoré zohľadňujú jeden zo základných geometrických typov – bod, línia, polygón.

Všetky vytvárané objekty bodovej, líniovej a polygónovej geometrie musia spĺňať základné požiadavky na štandardné topologické vlastnosti v rozsahu:

1. všetky objekty musia byť vytvorené ako objekty s platnou geometriou,
2. ak sa objekty umiestňujú časťou alebo celým svojím priebehom presne na hranicu iného objektu s polygónovej geometriou alebo na línii iného objektu s líniovou geometriou, musia byť v týchto častiach umiestnené všetkými svojimi vrcholmi vždy na vrcholoch týchto líniových a polygónových objektov.

Priestorová databáza s obsahom relevantných údajov bude odovzdaná vo formáte GPKG. Do tejto priestorovej databázy je potrebné zozbierať, spracovať a uložiť všetky relevantné geometrické a popisné údaje, ktoré sú potrebné pre vytvorenie všetkých požadovaných bilančných, tabuľkových a mapových výstupov.

Mapové výstupy z predmetnej priestorovej databázy budú odovzdané vo formáte QGZ. Súbor QGZ bude v čase odovzdávania dát kompatibilný s najaktuálnejšou stabilnou verziou OpenSourceprogram QGIS.

Každý samostatný výkres sa odovzdá aj ako samostatný súbor vo formáte PDF/A a GEOTIFF v rastrovej podobe s polohovým priradením.

Súčasťou spracovania bude taktiež užívateľská príručka (správa) s popisom jednotlivých vrstiev a ich atribútov (ich významom a číslovaním resp. kódovaním). Všetky popisné informácie (vlastnosti jednotlivých prvkov) budú uložené v Unicode (UTF-8).

Návrh priestorovej databázy, jej formát a štruktúra, ako aj požadované bilančné, tabuľkové a mapové výstupy budú dohodnuté medzi obstarávateľom a spracovateľom počas spracovania na základe harmonogramu prác, ktorý bude súčasťou zmluvy o dielo.

Priestorová databáza bude spracovaná na podkladoch:

1. Ortofotomapa SR,
2. Základná báza údajov pre geografický informačný systém (ZB GIS®) v rozsahu riešeného územia.

KPŠS bude dodaná na digitálnom nosiči (USB).

Prípadná doplňujúca fotodokumentácia bude dodaná vo formáte JPG resp. PNG a bude pripojiteľná k relevantnej priestorovej vektorovej vrstve.

9. Slovník použitých pojmov

- **Adaptáciou krajiny na zmenu klímy** sa rozumejú opatrenia s cieľom vytvoriť odolnú a ekologicky stabilnú krajinnú infraštruktúru voči zmene klímy. Adaptácia na zmeny klímy v krajine má okrem iného zvýšiť jej schopnosť zadržiavať a ekosystémovo využívať zrážkové vody – zvýšiť teda vodozadržnú kapacitu pôdy a štruktúru krajiny, zvýšiť vegetačné krytie pôdy. Za týchto podmienok sa bude zvyšovať nielen odolnosť územia, ale aj schopnosť maximalizovať, aj nárazové úhrny zrážok.
- **Cieľovou kvalitou krajiny** sa rozumie udržateľný rovnovážny stav krajiny, ktorý je výsledkom konsenzu ochrany prírodných, kultúrnych hodnôt a hospodárskych záujmov, so zreteľom na prebiehajúce zmeny klímy.
- **Dopravnou infraštruktúrou** sa podľa § 5 písm. p) zákona o územnom plánovaní rozumie dopravné vybavenie územia, ktorým sú najmä pozemné komunikácie, cyklistické komunikácie, železničná infraštruktúra, koľajové dráhy, trolejbusové dráhy a lanové dráhy, infraštruktúra civilného letectva, prístavy a vodné cesty a prepojovacie body medzi sieťami rôznych druhov dopravy a ich súčastí.
- **Historickou krajinnou štruktúrou** krajiny sa rozumie súbor krajinných prvkov, resp. krajinná, alebo krajinnosídlná štruktúra, reprezentujúca určité historické obdobie (resp. obdobia), ktorá je relatívne kompaktná a zachovaná a je významná z hľadiska prírodných, kultúrno-historických, krajinnosúborných, alebo asociatívnych hodnôt a je/môže byť chápaná ako súčasť kultúrneho dedičstva krajiny.
- **Hodnotou krajiny** sa rozumejú prírodno-ekologické, kultúrno-historické, krajinnosúborné, asociatívne a iné podobné kvality krajiny.
- **Krajinnou infraštruktúrou** sa rozumie systémovo usporiadaná a navzájom prepojená sieť existujúcich a navrhovaných častí krajinné štruktúry, ktoré zabezpečujú jej ekologickú stabilitu.
- **Kultúrnou krajinou** sa rozumie ľudskou činnosťou, pobytom človeka ovplyvnená krajina, ktorá reflektuje a uchováva kultúrne prvky, štruktúry, stopy a ktorá vyvoláva rôzne typy asociácií a má symbolický význam.
- **Kultúrno-historickými hodnotami krajiny** sa rozumie nehnuteľný pamiatkový fond a jeho prostredie a ostatné historické štruktúry krajiny - napr. sídelné, poľnohospodárske, industriálne, archeologické a pod. Pod kultúrno-historickými hodnotami krajiny sa zároveň chápu aj asociatívne a symbolické hodnoty krajiny. Asociatívnymi hodnotami krajiny sa rozumie kultúrne významné hodnoty, ktoré sú spoločnosťou asociované v súvislosti s krajinou. A to buď priamo, v súvislosti s prírodnými, alebo historickými štruktúrami krajiny ako takými, alebo nepriamo, napr. s odkazom na historické udalosti, významné osobnosti a podobne.
- **Migračnou priepustnosťou krajiny** sa rozumie stav, územné možnosti a predpoklady pre existenciu migračných koridorov živých organizmov.
- **Ochranou krajinných hodnôt** sa rozumie identifikácia významných prírodno-ekologických, kultúrno-historických, krajinnosúborných, asociatívnych a iných podobných kvalít krajiny a následné nastavenie činností a iných opatrení v krajine, zabezpečujúcich ich ochranu a udržateľnosť.
- **Ochranou prvkov krajinné štruktúry** sa rozumie obmedzovanie a usmerňovanie zásahov s cieľom zachovať rozmanitosť podmienok a foriem života, prírodných a kultúrnych hodnôt krajiny a vytváranie podmienok na trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov, rešpektujúc hospodárske, sociálne a kultúrne potreby spoločnosti, ako aj regionálne a miestne pomery (zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov). V zmysle Dohovoru o krajine Rady Európy ide o „činnosti smerujúce k zachovaniu a udržaniu

významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania a/alebo ľudskej aktivity“.

- **Obnovou prvkov krajinnej štruktúry a jej infraštruktúry** sa rozumie súhrn činností smerujúcich k obnoveniu degradovanej alebo zničenej prírodnej štruktúry krajiny, k zlepšeniu jej funkcií s celkovým cieľom zabezpečiť udržateľný rozvoj krajiny.
- **Priepustnosťou krajiny z hľadiska hospodárskeho využívania krajiny** sa rozumie stav, územné možnosti a predpoklady pre rozvoj dopravnej a technickej infraštruktúry a zastavania územia
- **Prírodnou krajinou** (myslené ako opozitum „kultúrnej krajiny“) sa rozumie ľudskou činnosťou, pobytom človeka vôbec, alebo len málo ovplyvnená krajina.
- **Požiadavkami v rámci štátu** sa rozumejú najmä strategické požiadavky štátu vyplývajúce zo strategických sektorových dokumentov v rámci SR.
- **Požiadavkami na cezhraničnej úrovni prihraničných štátov** sa rozumejú strategické požiadavky štátu, vyplývajúce najmä z cezhraničných dohôd, ktoré majú územné presahy medzi susednými krajinami (so spoločnou štátnou hranicou) na hospodárskej, kultúrno-historickej úrovni, úrovni prírodných prvkov krajiny ako aj na úrovni adaptácie krajiny na zmenu klímy.
- **Požiadavkami v kontexte celoeurópskej konektivity** sa rozumejú strategické požiadavky štátu, vyplývajúce najmä z európskych smerníc, na hospodárskej, kultúrno-historickej úrovni, úrovni prírodných prvkov krajiny ako aj na úrovni adaptácie krajiny na zmenu klímy.
- **Súčasným stavom krajinnej štruktúry** sa pre účel spracovania KPŠS rozumie najmä aktuálny stav súčasnej krajinnej štruktúry.
- **Štruktúrou osídlenia** sa podľa § 5 písm. n) zákona o územnom plánovaní rozumie štruktúra sídel rôznych veľkostí pôsobiacich vo vzájomných vzťahoch na určitom území.
- **Štruktúrou sídla** sa podľa § 5 písm. o) zákona o územnom plánovaní rozumie štruktúra jeho hmotných a funkčných prvkov, ktoré pôsobia vo vzájomných vzťahoch na území sídla.
- **Technickou infraštruktúrou** sa podľa § 5 písm. q) zákona o územnom plánovaní rozumie technické vybavenie územia, ktorým sú najmä elektroenergetické rozvody a zariadenia, zariadenia na výrobu elektriny, elektrické rozvody, plynárenské rozvody a zariadenia, sústava tepelných rozvodov a zariadení, zariadenia na výrobu tepla, verejné vodovody, vodárenské zdroje a objekty, verejné kanalizácie a čistiarne odpadových vôd, ostatné vodné stavby, elektronické komunikačné siete, vedenia, zariadenia a pridružené prostriedky, produktovody, skládky odpadu a zariadenia na nakladanie s odpadmi, vodné stavby na ochranu pred povodňami, závlahové zariadenia a odvodňovacie zariadenia, zariadenia vo verejných prístavoch ohraničených územnými obvody prístavov, zariadenia civilnej ochrany, zdroje a rozvody vody na účely hasenia požiarov,
- **Tvorbou prvkov krajinnej štruktúry a jej infraštruktúry** sa rozumie súhrn cieľavedomých činností vo verejnom záujme, za účelom zabezpečiť udržateľný rozvoj krajiny,
- **Udržateľným využívaním krajiny** sa rozumie také využívanie krajiny, ktoré sa zameriava na optimalizáciu využívania prírodných zdrojov so zohľadnením ekologických (ekologická rovnováha, čo najvyššia biodiverzita), ekonomických (racionalizácia zdrojov, ekonomická efektívnosť) a sociálnych (sociálna spravodlivosť) aspektov. Jeho cieľom je zabezpečiť rovnováhu medzi potrebami ľudí a životného prostredia a odolnosť krajiny voči klimatickej zmene.
- **Využívaním krajiny** sa pre tento dokument rozumie prevažujúce funkčné využívanie vybraných štruktúr v krajine (vrátane infraštruktúry), vzniknuté alebo ovplyvnené hospodárskou činnosťou. Medzi vybrané štruktúry, ktorými sa zaoberá KPŠS z hľadiska ich udržateľného využívania, patria územia obhospodarovanej pôdy, vodohospodárskej infraštruktúry, rekreácie, sídelnej štruktúry, dopravnej a technickej infraštruktúry, ťažby. Ich výber bol volený s ohľadom na ich značný podiel vplyvu na krajinu, jej ekologickú stabilitu a vizuálnu kvalitu.

- **Zmenou v území** sa rozumie zmena vo funkčnom využívaní alebo priestorovom usporiadaní v území veľkého alebo významného rozsahu, ktorý môže mať dopad na medzinárodné, celoštátne, prípadne nadregionálne priestorové väzby a vzťahy.

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky
Tomášikova 14366/64A
831 04 Bratislava
Slovenská republika

www.stavebnyurad.gov.sk

Január 2025

